

onafhankelijk studentenblad

veto

jaargang 51 nummer 9
19 mei 2025
driewekelijks blad
erkeningsnummer p706128
afgiftekantoor Leuven

 bpost
PB-PP | B-02817
BELGIE(N) - BELGIQUE

Lesvrije zomer voor iedereen?

Herindeling academiejaar:
prioriteit voor volgende rector

Hoe werkt fact-
checken?

Björn Soenens: 'Trumpisme
is niet rationeel'

Roddelen brengt
ons samen

In deze editie

4 Waarom roddelen ons samenbrengt

6 Hoe werkt factchecken?

cartoon Matteo Ceccucci

Vermeire of Baelmans: wie wordt het? 9

Interview: Björn Soenens 12

Brengt democratie nog hoop? 22

- 16 Studenten openen nieuwe koffiebar met lattes aan €2,60
- 18 De professor die antropologie nieuw leven wil blazen
- 19 Bedankt, allemaal!
- 24 Help, ik heb een advocaat nodig!
- 25 Boeken toe
- 26 Festivalkoorts? Laat je smartphone thuis
- 27 Festivalkoorts? Vergeet je gehoorbescherming niet
- 28 Kunst en wetenschap in dialoog met elkaar
- 36 KU Leugen
- 38 Sjarels Crypto

Navraag: Malik Mohammed 32

EDITORIAAL RECTORVERKIEZINGEN

Ja, deze verkiezingen gaan verdorie wel ergens over

De rectorverkiezingen aan de KU Leuven verlopen opvallend kleurloos, maar de inzet is hoog. Onderwerpen als de herindeling van het academiejaar en het ontvriezen van het allocatiemodel raken de studenten rechtstreeks.

Kleurloos, daarmee kunnen we de campagnemomenten van de rectorverkiezingen aan KU Leuven beschrijven. Sereniteit, heet dat in KU Leuven-jargon, maar in werkelijkheid weten we dat crisissen het best behandeld worden met een koel hoofd, en een ongeïnteresseerde publieke opinie. Echter, beste student, berg die je m'en fous-attitude even op, onze universiteit staat op het punt fundamenteel te veranderen.

Daar is ook enige zelfreflectie gepast. Ondanks eerdere berichtgeving gaan deze verkiezingen wel degelijk ergens over. De herindeling van het academiejaar raakt bijvoorbeeld echt aan de kern van het student-zijn. De derde zitting geldt voor velen als een vangnet, dat hen in staat stelt om tijdens het academiejaar tijd te verdienen aan geld verdienen via hun studentenjob. De maatschappelijke vraag naar een verhoging van de werkuren voor studenten bevestigt dat.

Het verschuiven van de derde zitting, of omvormen naar een 'herkansing', maakt het onmogelijk voor studenten om opleidingsonderdelen op de lange baan te schuiven. Bijgevolg kunnen ze het zich niet meer permitteren om al te veel tijd te verdoen tijdens het semester en blijft er minder tijd over voor studentenjobs. Maar ook tegen een herindeling vallen argumenten te maken. Die draagt namelijk het risico in zich examenperiodes ondraaglijk lang te maken. En dat terwijl de examenperiodes nu al een grote mentale klap geven aan veel studenten.

Ook het ontvriezen van het allocatiemodel kan ingrijpende gevolgen hebben voor

Democratie impliceert nochtans dialoog, en dynamiek. Maakt het voor studenten niet uit hoe kandidaten hun campagne bijsturen? Maar zij werden volledig buiten beschouwing gelaten tijdens de twee laatste campagneweken, onaanvaardbaar in een democratie. Of gaan we er collectief van uit dat bijsturen onmogelijk is? Dat lijkt ons net elementair voor het democratische systeem. Kandidaten moeten zich kunnen aanpassen aan het electoraat en kunnen inspelen op tendensen daarin. Maar omgekeerd geldt dat net zo goed: ook het electoraat moeten zich kunnen laten sturen door campagnegebeurtenissen.

Maar dat electoraat, beste student, bent u niet, of toch niet voor meer dan tien procent

Maar dat electoraat, beste student, bent u niet, of toch niet voor meer dan tien procent

de studenten. In Nederland zien we al waar zulke efficiëntie-oefeningen toe kunnen leiden. Dat ontvriezen betekent zoveel als: er wordt geschoven met geld, en dat zal directe en impactvolle gevolgen hebben voor ons. Overigens ook voor de rest van de academische gemeenschap, de groep Humane Wetenschappen in het bijzonder.

Het is daarom belangrijk dat de hele universiteit zich over die kwesties kan uitspreken en dat de rector door de gehele universiteit wordt verkozen. Toch wordt de studentenstem zoveel mogelijk in haar omvang beperkt en lijken de verkiezingen de modale student niet te interesseren. Directe inspraak wordt gelimiteerd door een systeem van kiespersonen en rangschikken dat er op de koop toe voor zorgt dat studenten hun stem niet meer kunnen wijzigen voor de tweede ronde. Voor ons was alles al beslist in de eerste ronde.

u niet, of toch niet voor meer dan tien procent – verwaarloosbaar hoe hard men ook het tegendeel beweert. Dat wordt gedragen door het zelfstandig academisch personeel, een gesloten machtsblok. Wie invloed wil, moet meebuigen. Wie zich niet conformeert, blijft buitenspel. Toegegeven, voor ons is dat gemakkelijk te schrijven. Het is tenslotte niet onze carrière die op het spel staat.

Maar, dat is niet hoe een universitaire gemeenschap hoort te functioneren. Laat ons daarom onbezonnen een gevaarlijke uitspraak doen. Er is ruimte nodig voor een transparante interne democratie, waar inhoudelijk debat gevoerd kan worden zonder angst of druk.

Daarom, een oproep, aan alle stemgerechtigden: kies niet voor jezelf. Kies voor de universiteit. Want alleen dan maken we van de KU Leuven een gemeenschap die haar naam waardig is. ☺

Andreas Vandingenen is Eindredacteur.
Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

Waarom roddelen ons samenbrengt

Roddelen is goed. Het is een uniek menselijk kenmerk, schrijft redacteur Student Isabela Rigolin Torres. 'Het zorgt voor connectie en verbinding.'

tekst
beeld

Isabela Rigolin Torres
Sousanna Zacharian

Wat is er heerlijker dan een goede sappige roddel aan je vrienden vertellen over een bord dampende kinderspaghetti van De Werf? Je er niet schuldig over voelen aangezien er op het menu staat dat het een babbel- en knabbelcafé is — roddelen mag er dus. Gelukkig maar, aangezien veel gesprekken bij gebrek aan roddelen zouden stilvallen. Verdient roddelen wel de negatieve reputatie die het krijgt? Of brengt het mensen dichterbij elkaar en zorgt het voor connectie?

Roddelen wordt heel negatief bekeken. Zo negatief dat degenen die roddelen als kinderachtig, onzeker en jaloers worden bestempeld. Journalist en podcasthost Kelsey McKinney beschrijft in haar boek *You didn't hear this from me* hoe ze al heel haar leven lang wordt bekritiseerd voor haar roddelgedrag. Want blijkbaar staat roddelen synoniem voor 'slecht praten' over iemand en is het inherent nutteloos.

Met zo'n kwaadaardige reputatie zou het te verwachten zijn dat mensen amper of nauwelijks roddelen. Niets is minder waar. Uit onderzoek blijkt dat twee derde van onze dagelijkse gesprekken roddels als onderwerp heeft. Dat klinkt schokkend, tot je de definitie van het fenomeen erbij neemt: roddelen staat voor een gesprek tussen op zijn minst twee mensen over een afwezige derde partij.

Darwin

Het belangrijkste kenmerk van taal is dan ook dat we er informatie mee kunnen uitwisselen. Roddelen is dus zo cruciaal dat

het tot de voornaamste redenen behoort waarom taal is ontstaan. Het zorgt ervoor dat we informatie en kennis over andere individuen in het netwerk kunnen bijhouden en advies over persoonlijke problemen kunnen vragen.

Die gesprekken over sociale en persoonlijke onderwerpen – roddelen – zijn zo een fundamentele voorwaarde voor de menselijke conditie. Als we niet over die kwesties zouden kunnen discussiëren, dan zouden we de samenleving van vandaag niet in stand kunnen houden, zegt Robin Dunbar, emeritus hoogleraar evolutionaire psychologie aan de Universiteit van Oxford.

De ambitie om met z'n allen te stoppen met roddelen, wordt zo een onmogelijkheid. Zie je de mensen het al over je vruchteloze poging hebben in een babbel- en knabbelcafé?

Ben je ondertussen nog steeds niet overtuigd, dan halen we Darwin er wel even bij. Onderzoekers van Stanford University ontdekten dat roddelen een evolutionair voordeel biedt. Ze ontwierpen een studie waarin agenten moesten beslissen of ze met elkaar zouden samenwerken of over elkaar zouden roddelen. Agenten bleken eerder geneigd te zijn samen te werken met mensen van wie bekend was dat ze roddelden, voor het geval

er over henzelf geroddeld zou worden.

Zo kan het fenomeen dus voordelen met zich meebrengen, ook voor jou. Net zoals de meeste studenten, ben jij misschien al eens te laat de les binnengekomen. Een wekker genegeerd, een fietsband die lekt, of een ander excuus – feit blijft dat je de aula binnencrompelt, neerploft op de dichtstbijzijnde vrije plaats en zo onopvallend mogelijk je spullen bovenhaalt. Als een groepje studenten dan een rij verder begint te fluisteren over die ene verstrooide student die altijd te laat komt en zo de les verstoort – jij dus –, dan voel je daar meteen door aangesproken

Een onderschatte functie van roddelen is de connectie die het creëert

Naast het gevoel van schaamte, zorgt geroddel er zo waarschijnlijk voor dat je de volgende keer beter je best zal doen om op tijd te komen. En als je gedrag niet verandert, dan weet je in ieder geval dat je medestudenten er geen fan van zijn.

Geheimen

Je wordt namelijk vatbaar voor *social sanctioning*. Niet alleen als je te laat komt, maar ook als je een slechte groepswerkpartner bent, dan communiceren we al vlug met onze omgeving dat we dat niet aanvaardbaar vinden. Een goedkeuring hier, een afkeuring daar, het is een effectieve manier om bepaalde vormen van gedrag af te dwingen. En dat kan noodzakelijk zijn: jij wil natuurlijk een hoog punt op je groepswerk. Met een goede roddel kan je dat gedrag misschien wel sturen.

Boven datzelfde dampende spaghettibord in De Werf vertelde een vriendin afkeurend over een andere vriendin – kan je nog volgen? – die een geheim verklapt had. Fronsend keurde ze het gedrag af en liet ze me weten hoe de vriendschap erdoor was vernietigd. Dankzij het stukje roddel werden haar fundamentele waarden een pak duidelijk voor mij. Aan de hand van gesprekken met mensen leer je hun waardepatronen kennen.

Stoom afblazen

Stoom afblazen, met roddelen lukt het verbazingwekkend goed. Denk maar aan klagen over een saaie prof, lessen die eeuwen lijken te duren of een groepswerk met schijnbaar incompetente medestudenten. Die alledaagse dingen worden dragelijker door erin te delen met vrienden. Het roddelen is zo een manier om stoom af te blazen.

Dat wordt benadrukt door onderzoeker en psycholoog Katryn Waddington (University of Westminster). Roddelen kan ook geassocieerd worden met compassie, empathie en het opmerken van lijden. Want het is een belangrijke manier om emoties te uiten.

Connectie en empathie

Darwin, groepswerken – allemaal heel prestatiegericht. Maar een onderschatte functie van roddelen is de connectie die ze creëert. Dat geeft ook McKinney aan: 'Als we een sappig verhaal horen, dan plaatsen we onszelf in die situatie. We proberen te analyseren welke perspectieven de originele spelers potentieel hebben gemist en wat we kunnen vermijden. Wat ik eigenlijk zoek als ik roddel is plezier en gemeenschap.'

Een voorbeeld uit mijn eigen leven kan je misschien definitief overtuigen, meer nog dan een quote uit een boek. Toen ik op bezoek was bij een vriendin in Spanje, schoof een van haar kotgenoten mee aan tafel bij het avondeten. Na een ongemakkelijke introductie begonnen we te praten.

En al snel waren we aan het roddelen – ook al kende ik haar niet. Met elke verontwaardigde reactie, perfect getimed bijvraag en verrassende blik groeiden we dichterbij elkaar toe. Op dat kleine halfuur zijn we van onbekenden naar vrienden gegaan. Allemaal dankzij het gedeelde moment, en het geroddel.

Wanneer ze begon te vertellen over haar stalkende ex en welke stappen ze daarvoor ondernam, leefde ik mee met haar verhaal en probeerde samen met mijn vriendin mogelijke oplossingen te bedenken.

Ziezo. Roddelen is meer dan een onweersaanbare negatieve drang, het houdt ons vooral recht. Is dat een vrijgeleide om ongestoord gal te spuwen over eender wie? Neen, dat heet pesten. Houd je het beschaafd, dan kan het werken. En in dat geval brengt het ons dichterbij elkaar dan je zou denken. ☺

Hoe werkt factchecken? Zo herken je zelf desinformatie

Het begrip factchecken is niet meer weg te denken uit het journalistieke landschap, maar staat steeds meer onder druk. Welke toekomst heeft factchecken nog? 'Factcheckers bereiken vooral de mensen die minder vatbaar zijn voor nepnieuws.'

tekst
beeld

Antonie Schoofs
Elias Fret
Sousanna Zacharian

Mark Zuckerberg kondigde begin dit jaar aan dat de socialemediaplatformen van Meta in de Verenigde Staten niet langer beroep zullen doen op de klassieke vorm van factchecking. Daarbij gaat een onafhankelijke journalist na of de informatie in een bepaald bericht op sociale media of een uitspraak van een notoire figuur klopt.

Dat was een klap voor heel wat factcheckers, zoals Wolf France, journalist bij Knack. 'Wij hebben een samenwerkingsovereenkomst met Meta. Wij schrijven factchecks en linken die aan posts zodat Meta ons werk kan gebruiken om content te modereren in ruil voor financiering', vertelt hij.

In de plaats van factchecks door journalisten wil Zuckerberg *community notes* invoeren, een systeem waarbij de gebruikers zelf kunnen stemmen om opmerkingen bij foute berichten te plaatsen. 'Maar zo'n *user driven*-systeem is geen volwaardige vervanger', zegt France. 'Mensen die het niet eens zijn met een factcheck kunnen zo immers invloed uitoefenen op de zichtbaarheid.'

De aanpassing zal gelukkig vooralsnog niet doorgevoerd worden in de Europese Unie, omdat de Europese wet inzake digitale diensten (DSA) socialemediaplatformen aanmaant om factchecking financieel te ondersteunen en de politieke context verschilt. Toch veroorzaakte Zuckerbergs aankondiging heel wat opschudding.

'De beslissing om de samenwerking met factcheckers stop te zetten, houdt een risico in voor de democratie', schreven onderzoekers Babette Hermans, Cato Waterloos en professor Michaël Opgenhaffen in een opiniebijdrage voor *Knack*.

'Factchecking is mijn leven', lacht Babette Hermans. Ze doet als doctoraatsonderzoeker onderzoek naar het effect van factchecking

op de bevolking. Naar aanleiding van de Internationale Dag van de Factcheck bundelde ze alvast enkele voorlopige conclusies uit haar doctoraatsonderzoek.

Hermans benadrukt dat factchecking vandaag meer dan ooit nodig is. 'Nieuws is vandaag snel en algoritmisch gecureerd. Het tempo van desinformatie is daardoor mee veranderd.' Dat zegt ook France: 'Het is niet zozeer de inhoud die veranderde, vooral de schaal nam toe.'

'We denken dat er kleine teams bestaan die een constante stroom van nepnieuwsartikelen genereren'

— Wolf France, factchecker bij Knack

Persoonlijke houding

'De effectiviteit van factchecken hangt samen met veel zaken, waaronder ook wat er juist gefactchecked wordt', zegt Hermans. 'We merken dat meer recente, actualiteitsgebonden topics iets vlotter te corrigeren vallen, dan meer diepgaandere mispercepties. Bij die laatste moeten mensen echt al een volledige factcheck aandachtig hebben gelezen om daar al meer verschil te kunnen

'De aprilgrappen die *Veto* bracht in het verleden, zijn eigenlijk ook een vorm van desinformatie', zegt Babette Hermans, doctoraatsonderzoekster naar factchecking.

maken.'

Wanneer hebben factchecks dan een (positief) effect, en wanneer niet? Het soort persoon dat je bent, bepaalt onder andere mee of factchecks een effect op je hebben. Vooral je houding ten opzichte van nieuws heeft invloed op hoe gevoelig je bent voor desinformatie.

'Volgens de eerste data is gender en afkomst van veel minder belang dan de houding ten opzichte van nieuws', zegt Hermans. De data geven dus aan dat de belangrijkste factoren persoonskenmerken zijn, die niet per se vast staan. 'Dat geeft ons goede moed: er valt iets aan te veranderen', lacht ze.

Nieuwsontwijkers

Feit is wel dat mensen steeds minder in contact komen met de traditionele vormen van media. Kranten en nieuwssites verliezen aan leespubliek. 'Veel mensen ontwijken het traditionele nieuws, maar niet de nieuwscontent op sociale media', zegt Hermans. Het is dus niet meer zo dat wie geen nieuws krijgt uit de klassieke media leest of kijkt, dan ook niet in contact komt met nieuws.

Het verkrijgen van nieuws via de grote reeks aan bronnen op sociale media kan positief zijn, maar heeft ook zijn nadelen. 'Het combineren van verschillende bronnen is goed, maar je moet waakzaam blijven wat die bronnen precies zijn', waarschuwt Hermans.

Een steeds vaker voorkomend fenomeen zijn mensen die de traditionele media bewust mijden. Het zijn echter vaak net die media die aan factchecking doen. De mensen die de media doelbewust mijden zijn ook vaak gevoeliger voor nepnieuws. 'Er heerst het *preaching to your own choir*-principe. Factchecks bereiken vooral de mensen die minder vatbaar zijn voor nepnieuws', zegt Hermans.

Het besef dat de doelgroep gemist wordt, is er ook bij de factcheckers zelf. 'We zijn ons bewust dat we met een factcheck niet iedereen kunnen overtuigen. We richten ons vooral op de mensen die twijfelen', verklaart France.

Verbreden

De factcheckers van *Knack* proberen hun

publiek daarom te verbreden door factchecks te brengen in andere formats, onder meer via filmpjes op Instagram en TikTok. 'Dat is niet altijd gemakkelijk, want onze expertise ligt toch nog wel in het schrijven van artikelen', aldus France. Hij ziet in die vormen van factchecks wel een opportuniteit om mensen naar hun klassieke artikelen toe te trekken.

De opkomst van AI laat ook het werkveld van factcheckers niet onberoerd. Maar op een positieve of negatieve manier? Enerzijds maken chatbots zoals ChatGPT het eenvoudig om snel professioneel ogende teksten op te stellen, zegt France. 'We denken dat er kleine teams bestaan die een constante stroom van nepnieuwsartikelen genereren.'

Anderzijds kunnen AI-tools ook een hulp bieden bij het controleren van de legitimiteit van de info in artikelen. 'Die tools zijn handig, al zijn ze niet blindelings te vertrouwen', verklaart France. Volgens Hermans bieden die tools nog een voordeel voor factcheckers: 'De journalisten volgen die AI-ontwikkelingen goed op, dat maakt hen zeer waardevol in de strijd tegen desinformatie.' 9

Eerste hulp bij desinformatie

1. Wanneer spreken we van fake news?

Termen zoals *fake news* worden op de factcheckredacties niet meer echt gebruikt. Ze kregen de laatste jaren een te grote politieke lading en capteerden de essentie niet meer. Vandaag de dag spreken factcheckers daarom vooral van misinformatie en desinformatie. Misinformatie is foutieve informatie die gedeeld wordt zonder dat de verspreider beseft dat de informatie fout is.

Bij desinformatie is er wel sprake van een **bewuste poging tot het misleiden van de lezer**. Vaak zit achter desinformatie ook kwade bedoelingen, maar dat is geen vereiste. 'De aprilgrap-pen die *Veto* bracht in het verleden, zijn in die zin ook een vorm van desinformatie', lacht Hermans.

2. Hoe herken je desinformatie?

'Vaak begint het met een buikgevoel', verklaart Hermans. Dat is volgens haar zeker het geval bij het beoordelen van de lay-out van het artikel. **Let op titels die een beetje schuin staan, of logo's die er vreemd uitzien.** Voor de inhoud kan een sensationele titel vaak al veel weggeven volgens France. 'Zeker stellingen over incorrecte causale verban-

den, vooral in de geneeskunde, doen vaak de ronde.'

Zo bracht hij in april 2024 nog een factcheck over de uitspraak van vele nieuwsmedia dat *intermittent fasting* zou leiden tot een hogere kans op overlijden door een hartaandoening. Die uitspraak bleek gebaseerd op een foute interpretatie van het onderzoek. 'Het is altijd belangrijk om de bronnen te controleren', concludeert Hermans.

3. Wat doe je als je desinformatie hebt gevonden?

'Stuur ons gewoon een mailtje. De media zijn op dat vlak echt bereikbaar', verklaart France. Omdat dezelfde desinformatie vaak na een tijd weer terugkeert, werd er een database aangelegd van de reeds gebrachte factchecks. Zo kunnen veel mensen die desinformatie vinden snel geholpen worden met een eerder opgestelde factcheck.

'In het geval van een bericht op sociale media kan je het best ook **rapporteren**. In België komt het dan normaal gezien ook bij de factcheckers terecht', voegt Hermans toe.

4. Wat met andere vormen van desinformatie?

Niet elke vorm van desinformatie is echter even gemakkelijk om te rappor-

teren. Een enkele uitspraak in een lange podcast kan misinformatie bevatten. Is het dan wel nodig om de ganse podcast te rapporteren?

'Je moet niet bang zijn om een podcast met een uitspraak waar je aan twijfelt door te sturen naar Factcheck Vlaanderen', aldus Hermans. Al is het volgens haar ook niet altijd eenvoudig om meningen van feiten te onderscheiden in *formats* zoals podcasts. 'Alles wat daar niet overduidelijk een feit is, vat ik op als mening.'

5. Welke informatie is factcheckbaar en welke niet?

Niet elk artikel of elke vorm van informatie kan gefactcheckt worden. Zo zijn uitspraken en voorspellingen over de toekomst onmogelijk om te bevestigen of ontkennen.

'De uitspraak "Tegen 2050 zullen alle auto's verdwijnen" kunnen we onmogelijk factchecken', verduidelijkt France. De factcheckers bij *Knack* houden ook rekening met de **maatschappelijke relevantie** van desinformatie. Er zal dus sneller een factcheck verschijnen over een uitspraak van een politicus dan een claim van een anoniem sociaal-media-account. ☹

ANALYSE RECTORVERKIEZINGEN

Severine Vermeire of Tine Baelmans: welke vrouw krijgt de sleutels van het rectoraat?

tekst
beeld

Simon Tibo
Sabine Mosman

Severine Vermeire kwam als koploper uit de eerste ronde van de rectorverkiezingen met 45 procent van de stemmen, nipt onvoldoende voor een absolute meerderheid. Tine Baelmans werd tweede met zo'n 28 procent. De tweede ronde moet voor het finale oordeel zorgen, maar de volgende rector van de KU Leuven wordt al zeker een vrouw.

Severine Vermeire trok aan het langste eind tijdens de eerste ronde van de rectorverkiezingen. Ze kreeg 944 gewogen stemmen achter haar naam, goed voor omgerekend zo'n 45 procent. Daarmee haalde ze afgemeten de beste score van de drie, maar nipt onvoldoende voor de vereiste vijftig-procent-plus-éénmeerderheid om in de eerste ronde rector te worden.

Tine Baelmans gaat samen met haar door naar de tweede ronde. Tussen de twee vicerectoren werd het nipt. Baelmans behaalde 592 gewogen stemmen, of 27,91 procent. Lievens slechts 21 stemmen minder, goed voor 26,92 procent. De KU Leuven krijgt dus

'Als je de huidige verdeling simpelweg ontdooit, zouden we in hele nauwe schoentjes terecht komen'

— Philippe Muchez, decaan Wetenschappen

al zeker een vrouwelijke rector. Dat is voor het eerst in haar geschiedenis, en wel in het feestjaar rond zeshonderd jaar KU Leuven.

De tweede ronde gaat door op 19 en 20 mei. Is er dan wél een absolute meerderheid voor een van de kandidaten, weten we dinsdagavond wie de volgende rector wordt. Anders volgt een derde ronde op 26 en 27 mei die hoe dan ook beslissend is.

Steun van de proffen

Vermeire scoorde het best in drie van de vier kiesgroepen. Zowel bij het academische personeel – professoren (ZAP) en assisterend en bijzonder academisch personeel (ABAP) – als bij het administratief en technisch personeel (ATP), werd ze de grootste. Alleen bij de studenten behaalde Baelmans de beste score van de drie:

ze wist 39 procent van hen te overtuigen. Met 35 procent kwam Vermeire wel dicht in de buurt.

Bij het ABAP ging het nog gelijkjer op en behaalden Vermeire en Baelmans zelfs bijna dezelfde score met beiden 37 procent van de stemmen. Het verschil was wat groter bij het ATP, waar Vermeire 45 procent van de kiezers wist binnen te halen, tegenover 36 procent voor Baelmans.

Het grootste verschil was er echter bij de professoren. Maar liefst 47 procent van het ZAP koos Vermeire, tegenover slechts 23 procent voor Baelmans. Afvaller Lievens eindigde er zelfs boven haar, met 29 procent van de stemmen. Als Baelmans nog kans wil maken op het rectorchap, zal ze minstens de professoren die achter Lievens stonden moeten overtuigen. Niet alleen is het de groep waar Vermeire het best scoorde, ze telt ook voor zeventig procent mee in het eindtotaal.

Endorsement

De kloof tussen Vermeire en Baelmans is groot, maar toch is het niet helemaal uitgesloten dat de tweede ronde nog voor verrassingen zorgt. 'De kiezers van Lievens moeten zich nu heroriënteren', zegt professor Stefaan Fiers, hoofd van de onderzoeksgroep Verkiezingen en democratie van de KU Leuven. 'Veel zal er vanaf hangen waarom zij op Peter Lievens stemden en of ze die redenen ook in een andere kandidaat terugvinden.'

In een interview met *Veto* sprak Peter Lievens alvast zijn steun uit voor Tine Baelmans. 'Mijn kiezers moeten vooral zelf een beslissing nemen, maar mijn stem gaat naar Tine Baelmans. Als je de programma's erbij neemt, tonen wij de sterkste gelijkenissen', klonk het.

'Zo'n *endorsement* kan de balans in een andere richting doen kantelen', zegt Fiers. 'Ook in andere verkiezingen met meerdere rondes zie je dat het een impact heeft wanneer een afvaller van dezelfde ideologische strekking zijn kiezers oproept om de stemmen aan iemand anders te geven.'

Baelmans en Lievens betreedden de rectorverkiezingen met erg gelijkaardige profielen: beiden zaten in de huidige bestuursploeg, ze kwamen uit dezelfde wetenschapsgroep en op strijdpunten – bijvoor-

beeld basisfinanciering en de academische kalender – maakten ze dezelfde analyse, al gaf Lievens zijn plannen vaak nog wat concreter vorm.

Wilde Baelmans het debat voeren over basisfinanciering of stap-voor-stap aan een herindeling van het academiejaar werken, dan waren die hervormingen voor Lievens een absolute must. Vermeire gaf op beide strijdpunten dan weer aan dat een hervorming geen prioriteit was, of onrealistisch.

Ontvriezing

Die positie was voor zowel Lievens als Baelmans een handicap: ze moesten zich profileren ten opzichte van elkaar, maar waren te gelijkaardig om dat erg geloofwaardig uit te spelen. Dat valt het hardst op in de communicatie van Baelmans. Ze benadrukte de voorbije weken vooral de verschillen met Lievens, maar geeft nu ook openlijk toe hoezeer de twee programma's op elkaar gelijkten – in een poging om heel wat van de aanhangers van de andere vicerector voor zich te winnen.

Maar ook Vermeire speelt in op het vertrek van Lievens. Die verweet haar een gebrek aan dossierkennis en zag haar wens om het allocatiemodel – de verdeling van interne middelen aan de KU Leuven – te 'ontvriezen' als een uiting daarvan. Vermeire counterde door te stellen dat ook Baelmans een herziening in haar programma opnam: 'toch is dat een thema dat mij altijd in de schoenen geschoven wordt.'

Het klopt dat ook Tine Baelmans in haar programma aandacht besteedt aan de problemen van het huidige allocatiemodel. Dat is al sinds 2012 bevroren waardoor de faculteiten niet financieel gecompenseerd worden voor hun groei, maar evenmin gestraft

worden als ze relatief krimpen. Baelmans geeft aan, net als Vermeire, dat een hertekeuring in tijden van financiële krapte 'niet evident is', maar wil wel transparantie over de huidige verdeling.

'Maar ik ben zeker niet van plan om het allocatiemodel open te gooien. Ik sta voor stabiliteit en de huidige allocatie op de helling zetten zou net voor heel veel instabiliteit en discussie zorgen', zegt Baelmans in een reactie aan *Veto*. 'Ik wil wel kijken of er op korte termijn meer mogelijkheden kunnen zijn om in te spelen op acute noden die binnen de huidige allocatie moeilijk gelenigd kunnen worden. Dat is iets anders dan waar het bij allocatie over gaat, namelijk veelal financiering op lange termijn.'

Doos van Pandora

De ontgooing ervan ligt goed bij de groep Biomedische Wetenschappen waar Vermeire uitkomt. Maar ook enkele grote faculteiten als Economie en Bedrijfswetenschappen hebben er wel oren naar, omdat ze zich te weinig ondersteund voelen voor de extra taken die ze er bij moesten nemen. Voor kleinere faculteiten, veelal in de Humane Wetenschappen, zou het dan weer een financieel bloedbad kunnen betekenen.

'Alles hangt er vanaf op basis van welke parameters je die allocatie dan zou bepalen', zegt Philippe Muchez, decaan van de Faculteit Wetenschappen. 'Je moet daarin oog hebben voor de specificiteit van onderzoek en onderwijs in verschillende disciplines. Bijvoorbeeld voor de practica die onze opleidingen Chemie, Biologie en Fysica aanbieden, zijn er op dit moment geen werkingsmiddelen voorzien.'

'Als de huidige verdeling dan simpelweg ontduikt wordt, zonder herziening van de oude parameters, zouden we in hele nauwe

schoentjes terechtkomen', gaat Muchez verder. Ook professor ethiek Raf Geenens gaf eerder in *Veto* al aan dat de ontduiking van het allocatiemodel een 'doos van Pandora' is: 'Zeker in tijden van budgettaire krapte weet je niet wat er dan gaat uitkomen.'

'Ontvriezing zou dermate veel spanningen en discussies met zich meebrengen dat we voor jaren vertrokken zijn', zegt een decaan die anoniem wenst te blijven. 'Op een moment dat we geconfronteerd worden met externe uitdagingen moet dat geen prioriteit zijn. Wie er nu voor pleit, zijn de mensen die bij zo'n herziening denken te winnen. Maar het zou veel beter zijn te kiezen voor stabili-

Het valt af te wachten of en hoe de extra campagneweek de kaarten geschud heeft. Vermeire begon aan de kiesstrijd als David tegen Goliath, met twee ervaren bestuurders aan de overkant. Maar een goede voorbereiding, geoliede communicatie en steun uit verschillende geledingen aan de top van de KU Leuven gaven haar kandidatuur momentum.

Daardoor zijn de rollen nu omgekeerd. Baelmans staat voor een grote opgave om heel wat van de Lievenskiezers te overtuigen en de kloof met haar tegenstander te verkleinen. Vermeire moet dan weer vooral opletten niet te struikelen en lijkt meer te moeten

'Zo'n endorsement van Lievens voor Baelmans kan de balans in de andere richting doen kantelen'

— Stefaan Fiers, hoofd onderzoeksgroep Verkiezingen en Democratie (KU Leuven)

liteit, en daarnaast inspelen op concrete noden die er wel zijn.'

David tegen Goliath

De inzet van de verkiezingen is daarmee duidelijk. Voor Vermeire is een ontvriezing van het allocatiemodel een must, terwijl een herindeling van de academische kalender en basisfinanciering dat niet zijn. Voor Baelmans moeten de problemen met de huidige academische kalender aangepakt worden en moeten de ergste uitwassen van de interne competitie om onderzoeksfinanciering verzacht worden. Het opengooien van het allocatiemodel vindt Baelmans dan weer geen goed idee.

inzetten op geen kiezers verliezen dan op het verwerven van vele nieuwe stemmen.

De studentenstem ligt in ieder geval al vast. Zij konden immers stemmen tot en met 6 mei en moesten daarbij een rangschikking geven van alle kandidaten. Wie Lievens bovenaan plaatste, geeft hun stem nu door aan de tweede in die rangschikking.

'We moeten durven zeggen dat we de samenleving hier en daar mee om zeep hebben geholpen'

tekst **Antonie Schoofs**
Jesse Bruggemans
beeld **Miro Vermeulen**

Björn Soenens is na acht jaar in Amerika terug in België. Hij deelt zijn blik op het verleden, het heden en de toekomst. 'Acht jaar lang heb ik niet gemerkt wat hier de impact was van mijn eigen werk. In Amerika kent niemand mij, ze vroegen me hoogstens of ik een YouTube-ster was.'

We ontmoeten Björn Soenens in een koffiebar in het zonnige Gent. Acht jaar lang was hij correspondent voor de VRT in de Verenigde Staten. Nu is hij terug in België. Later dit jaar staat de theatertour *Allemaal Amerikaans* op het programma.

U bent drie maanden terug in België. U gaf in een interview met *De Zondag* aan dat u nood zou hebben aan een afkickperiode. Is die al afgerond?

Björn Soenens: 'Ze is nog altijd bezig. Mensen voorspelden dat ik een zeurkous zou worden na acht jaar Amerika. Ze zeiden dat ik niet meer zou kunnen aarden in Vlaanderen, maar dat valt mee hoor. Ik geniet er zelfs van. Er is meer stilte in Vlaanderen, dat ben ik niet meer gewoon.'

'Nu pas beseft ik in welke hectiek ik acht jaar lang geleefd heb, in Brooklyn. Dat is een heftige omgeving wat betreft armoede, druggebruik en lawaai. Je moet er voortdurend op je hoede zijn.'

'Amerika is een harde samenleving. Daarom vind ik het niet erg dat het hier wat zachter is. Hier heb je het traditionele gezeur over de trein die te laat is of niet rijdt. Ach, als het dat maar is. Zelfs de heimwee naar de VS is nog niet ingetreden.'

'Toen ik terugkwam zeiden mijn bazen: "Rust maar een beetje." Ik kan dat niet, omdat het er ook de tijd niet naar is. Ik ben teruggekomen en de wereld viel in duigen. Ik weet niet of die twee iets met elkaar te maken hebben. (*lacht*) Daarom ben ik blij dat ik overal lezingen kan houden om te vertellen over dit tijdsgewricht.'

'Acht jaar lang heb ik ook niet gemerkt wat hier de impact was van mijn eigen werk. In Amerika kent niemand mij, ze vroegen me hoogstens of ik een YouTube-ster was. Maar nu ik terug ben, beseft ik pas dat ik veel in de Vlaamse huiskamers ben gekomen. Ik kan niet meer ongemerkt op straat komen.'

Als Amerika-correspondent volg je 24/7 het Amerikaanse nieuws, is het moeilijk om daarvan los te koppelen?

'Ik kan dat niet. Ooit zei ik aan mijn opdrachtgevers dat ik zou terugkeren en volledig zou stoppen met Amerika. Ik zou iets totaal anders gaan doen: *cold turkey*. Maar ze wilden dat niet.'

'Het zou ook raar zijn om een voorraadkamer aan kennis en ervaring in een diepe kelder op te bergen alsof het kernafval is. We kijken er nooit meer naar en hopen dat het vergeten wordt.'

Dat zou ook zonde zijn.

'Dus gaan we nog even door. Die theatershow is eigenlijk ook een soort landing na jaren hevig correspondentschap. Ik ben nog te vol met energie, maar sta niet meer in het oog van het gewoel.'

'Het is aangenaam voor mij dat ik niet meer elke scheet in de VS moet rapporte-

ren. Dat moest ik voorheen wel doen in alle radioprogramma's, de journaals op tv en dan nog podcasts tussendoor. Die hectiek is wat weg, maar soms mis ik dat ook wel.'

'Ik ben daar wat dubbel in, ik geef het toe. Enerzijds ben ik blij dat ik wat uit het oog

maakt die efficiënt de boosheid kanaliseerde. In de periode dat hij geen president was, kreeg hij de tijd om de pop vol te blazen met extra wrok.'

'Die honderd dagen waren een revolutie. Dit is geen verlegging van een accent meer.

'Ik hou van Amerika, daarom ben ik er zo bezorgd over'

van de storm ben, maar tegelijk mis ik het. Maar niet zo hard dat ik het terug zou willen. Als ik nu iets vertel, dan sta ik voor een zaal, of zit ik in een radio- of tv-studio.'

'Voorheen vond alles plaats in weer en wind: in de kou, in de hitte, altijd stond ik buiten. Ik was altijd ter plaatse. Dat is aange-naam omdat je overal op de eerste rij staat, maar het is ook vermoeiend. Soms sta je tussen het filmen door je zweet weg te vegen. Andere keren sta je bij min twaalf buiten en hoop je dat je kaakspieren niet aan elkaar vriezen. Dat zijn dingen die mensen niet altijd zien of weten. Er zit weinig glamour aan een correspondentenbestaan.'

Uw nieuwe tour op het einde van het jaar lijkt expliciet niet over de heden-daagse gebeurtenissen te gaan, maar vooral over het verleden.

'Er is geen nu zonder het verleden. Je moet weten waar dingen vandaan komen. Günter Grass zei dat de geschiedenis als een verstopte wc is. Je probeert die steeds door te spoelen, maar de stront blijft naar boven komen. Dat is de geschiedenis, die schuurt.'

'Ik maak geen theatervoorstelling die eruitziet als een actuaalshow. Trump is de oorzaak van niets. Hij is het gevolg van alles. Hij is het culminatiepunt van vele zaken die in het verleden zijn gebeurd. Dat geeft me veel kansen om toch over het heden te spreken, door het verleden erbij te halen.'

'De nieuwswereld laat vaak iets los zonder veel context. Mensen worden daar bang en ongemakkelijk van. Ze keren zich af van het nieuws. Ze begrijpen er niks meer van. Ze zien geen samenhang meer tussen de dingen. Dat is net wél de bedoeling van mijn show. Geen snelle radio-of tv-hap, maar ruim twee uur in de diepte gaan, inzichten verschaffen, ervaringen delen.'

U bent nu honderd dagen terug. Onlangs was het de honderdste dag van de tweede regering-Trump. Hoe kijkt u daarop terug?

'Trump is als een opblaaspop waar de woede als lucht uit losgelaten wordt. Het schiet alle kanten uit. Dat zijn die honderd dagen. Alle wrok en rancune van de voorbije jaren spuit eruit. Hij werd verkozen uit woede in 2016, maar die woede kwam er toen nog maar mondjesmaat uit. Er was nog geen eensgezinde organisatie en visie rond ge-

Als je kijkt hoe de staat ontmanteld wordt, hoe hele ministeries worden afgeschaft. Het hele diversiteitsbeleid dat op de schop gaat. Tienduizenden ambtenaren zijn aan de deur gezet. Niet omdat ze overbodig zijn, maar omdat hun ideologie niet zou stroken met wat Trump uitdraagt.'

'Ook de universiteiten worden belaagd. Het vrije denken staat op de helling. Dat Columbia University boog voor de eisen van de overheid, vond ik de schande van het jaar. Ze dachten daar meer aan de portemonnee dan aan hun principes.'

'Ik krijg soms de vraag of er niets positiefs is. Maar dat is mijn taak niet. Mijn opdracht is om te beschrijven en te rapporteren over wat is. Als je de Verenigde Staten beschrijft, dan zie je een uitvoerende macht die enorm is opgerekt. De president vindt duidelijk dat hij meer waard is dan de rechters en het parlement. De meerderheid van hen zwijgt als vermoord, en de minderheid heeft niks te zeggen.'

'Ik maakte ooit een reportage over de San Joaquin Valley in Californië. Dat is de groot-

'Ooit zei ik aan mijn opdrachtgevers dat ik zou terugkeren en volledig zou stoppen met Amerika, *cold turkey*'

ste groenten- en fruitstreek ter wereld. Ik was daar bij een notenproducent die een machine had met grijparmen. Die machine deed alle bomen schudden, waardoor de noten werden geoogst. Dat doet Trump ook. Zijn presidentschap schudt de boom hevig door elkaar. Elon Musk gebruikt dan weer zijn kettingzaag.'

'Daarbovenop is er een vorm van *gaslighting*. De realiteit wordt verdraaid of fout voorgesteld. Ze beschuldigen Zelensky van het starten van de oorlog in Oekraïne. De geschiedenis wordt herschreven. Dat is typisch voor autocraten.'

'Als je liefde hebt voor een land, dan moet je ook over de schaduwkanten kunnen spreken. Ik hou van Amerika. Daarom ben ik er zo bezorgd over. Ik zie zo veel sukkelaars in de Verenigde Staten die zich overleveren aan mensen die niet niet het beste met hen voorhebben.'

'Dat is voor mij enorm verwonderlijk en frustrerend. Soms denk ik: waar dient de journalistiek nog toe?

Het Trumpisme is geen rationeel of verstandelijk systeem, maar een geloofssysteem. Een systeem met volgelingen.'

'Een gelovige kan je niet overtuigen door te zeggen dat zijn god niet bestaat. Dat is immers de basis van zijn geloof. Je moet niet afkomen met rationele argumenten. De sterkte van Trump is zijn loyale aanhang, die alles van hem gelooft.'

Het woord autocraat is gevallen. Hoe schat u de rest van Trumps ambts-termijn in? Zullen de checks and balances van het Amerikaanse systeem weerstand bieden?

'Er is een duizelingwekkende snelheid gebruikt om *shock and awe* te veroorzaken. Je voelt dat het systeem nu begint te scheuren en dat mensen wakker worden. Ik geloof nog altijd dat Amerika genoeg mensen heeft die zich tegen de ondemocratische kanten van Trumps beleid willen verzetten.'

'In bepaalde landen is dat anders. Neem bijvoorbeeld Turkije. Daar is ook groot protest, maar dat is een andere samenleving. Die samenleving is het gewoon om in een autocraatisch systeem te leven. Amerika heeft die ervaring niet. Daarom denk ik dat de Amerikanen zich niet zomaar zullen laten ringeloren.'

'Trump snijdt ook soms in zijn eigen vingers. De tarieven zijn een keerpunt in zijn populariteit. Een gewone man voelt dat gestast in de portemonnee. Een rijke man voelt dat ook, want de beurs zakte in elkaar. Hoop is geen strategie, maar ik ben wel optimistisch. Er zijn nog veel krachten in de Amerikaanse samenleving die dit niet zomaar laten gebeuren.'

Er duiken ook scheuren op binnen de Republikeinse partij, vooral door weerstand van klassieke Republikeinen. Is dat gevaarlijk voor Trump?

'Daarom denk ik dat de zware tarieven nooit zullen terugkeren. Dat is politieke zelfmoord. Dan gaan ze hem laten vallen. Het gaat over politici die in het parlement zitten, lokaal verkozen in hun kiesdistrict. Als hun

'Ik draag oorbellen, dus ik zal wel een linkse rat zijn'

kiezers klagen, dan maakt het niet uit of Pier of Pol president is, partijgenoot of niet, ze worden afgestraft. Die mensen kiezen voor hun eigen politieke hage. De democratie jaagt hen op om het goede te doen.'

'Trump lijkt roekeloos. Hij doet echt dingen die erg ver gaan. Hij ontslaat rechters. Hij zet procureurs aan de deur. Hij intimideert, deporteert. Er is openlijke corruptie. Dat zijn geen normale zaken in een westerse democratie.'

'Dan krijg je als journalist vaak de kritiek dat je je daar niet over moet uitspreken. Ik vind van wel. Als jour-

'Als journalist werk je niet in het luchtledige, of in een hol moreel universum.'

nalist werk je niet in het luchtledige, of in een hol moreel universum. Je kan niet zeggen: "Zoek het maar uit".'

U bent ook niet onbekend met kritiek. Die komt vaak uit de politieke hoek, maar ook uit de journalistieke hoek. Hoe gaat u daarmee om?

'Toen ik nog hoofdredacteur van het VRT-journaal was, zei ik dingen over de journalistiek die niet altijd gewaardeerd werden. Maar ik vind dat je kritisch moet durven zijn voor jezelf en je eigen beroepsgroep. Wij journalisten hebben te vaak de neiging om streng te zijn voor alle anderen, behalve onszelf.'

'We moeten durven zeggen dat we de samenleving hier en daar mee om zeep hebben geholpen. Door zaken te hijgerig te benaderen, of de complexiteit van de dingen te weinig uit te leggen.'

'Ik trek mij de meeste persoonlijke kritiek niet te hard aan, ik wil me niet uit mijn lood laten slaan of laten intimideren. Ik werk niet voor politici of voor collega's. Ik werk voor kijkers en luisteraars. Ik ben een *public servant*. Een dienaar van het publiek.'

Dat is het verschil tussen objectiviteit en neutraliteit.

'Objectiviteit bestaat niet. Ik noem het vaak *the view from nowhere*. Objectiviteit is als aan de toog staan met vrienden en op geen enkel dilemma kunnen geven, omdat je

niet zeker bent. Je vrienden gaan snel denken dat je ruggengraatloos toekijkt. Onpartijdigheid, dat bestaat wel. Je moet als journalist geen activist zijn. Ga waar de feiten je heen brengen.'

'Neem het voorbeeld van een computerchipsfabriek die terugkeert naar Arizona. Trump en zijn regering zeggen: "Dat is door ons". Dat klopt niet, die fabriek komt er door een wet van Biden. Ze gaan met de pluimen lopen van een ander. Tegelijkertijd zal ik zeggen dat Biden het heeft verknoeid door te lang in de race te blijven of door jongeren hoop te doen verliezen met zijn dubbelzinnige standpunten over Gaza.'

'Journalistiek is *the whole picture, the full story*. Je moet overal naar kijken. Mensen willen altijd iemand in een vakje stoppen. Ik draag oorbellen, dus ik zal wel een linkse rat zijn. Waarom? Ik kan die ook gewoon graag willen aandoen. Daar heeft een ander zich niet mee te bemoeien. Journalisten zouden bij uitstek mensen moeten zijn die naar alle kanten kijken en kritisch durven zijn voor iedereen. *Ni Dieu, ni maître*.'

Met het ontslag van veiligheidsadviseur Mike Waltz is het eerste ontslag in de nieuwe regering van Trump er. Is dit een voorbode voor meer ontslagen?

'Totaal niet. Dat is het verschil tussen Trumps eerste termijn en zijn tweede. Trump I had nog de vangrails van de Republikeinse Partij. Trump ontsloeg wie hem in de weg zat. Ik denk dat ik in die eerste honderd dagen van 2017 zeker dertig ontslagen

heb moeten becommentariëren.'

'Dat is nu niet zo. Nu wordt hij omringd door ultra-trouwe mensen. Dat is loyaliteit in het kwadraat. De plannen zijn veel gecoördineerder en gedisciplineerder. Zolang de mensen rond Trump geen schandelijke dingen doen die voor niemand door de beugel kunnen, gaan ze blijven zitten. Tenzij ze vermoed raken, want dat zijn loodzware jobs.'

'Het ontslag van Waltz en zijn nieuwe baan als VN-ambassadeur toont aan hoe weinig

'Dat is het enige waar je op kunt hopen: dat je hebt geleefd'

belang Amerika nog hecht aan de Verenigde Naties. We zijn honderd dagen ver en er is nog altijd geen officieel benoemde VN-ambassadeur voor de VS. Ik ken Europese en Belgische diplomaten in New York die zich grote zorgen maken over het hakken in VN-budgetten.'

Europa lijkt nu toch wel stappen te zetten om hun defensie onafhankelijker te maken van het militaire machtsblok van de VS. Zal die militaire machtspositie verkleinen of zelfs verdwijnen tegen het einde van Trumps tweede termijn?

'Ook daar snijden de VS in hun eigen vingers. Ze zijn hun eigen machts-tentakels aan het afsnijden. Dat heeft te maken met een ideologische benadering van de politiek, namelijk *America First*. Men vergeet daarbij soms dat vanuit een neutraal standpunt *America First* beter gediend is met internationale contacten. Je vrijwaart je eigen belangen soms beter door bondgenootschappen te sluiten.'

'Europa denkt nog altijd dat Amerika een bondgenoot is. Ik vind dat vreemd om te zien. Ik weet niet of de NAVO zoals die nu is, zal blijven bestaan. Misschien gaan de Europeanen verder op zichzelf. In elk geval luisteren ze op dit moment nog altijd naar Trump, die de defensiebudgetten de hoogte wil injagen.'

'De grote vraag is of de Europese landen in juni op de NAVO-top in Den Haag gaan blijven luisteren. NAVO-baas Rutte hoopt van wel en echoot de eisen van Trump. Het optrekken van de NAVO-norm naar vijf procent van het BBP zou een masterplan kunnen zijn van Trump om de Europese landen uit elkaar te spelen.'

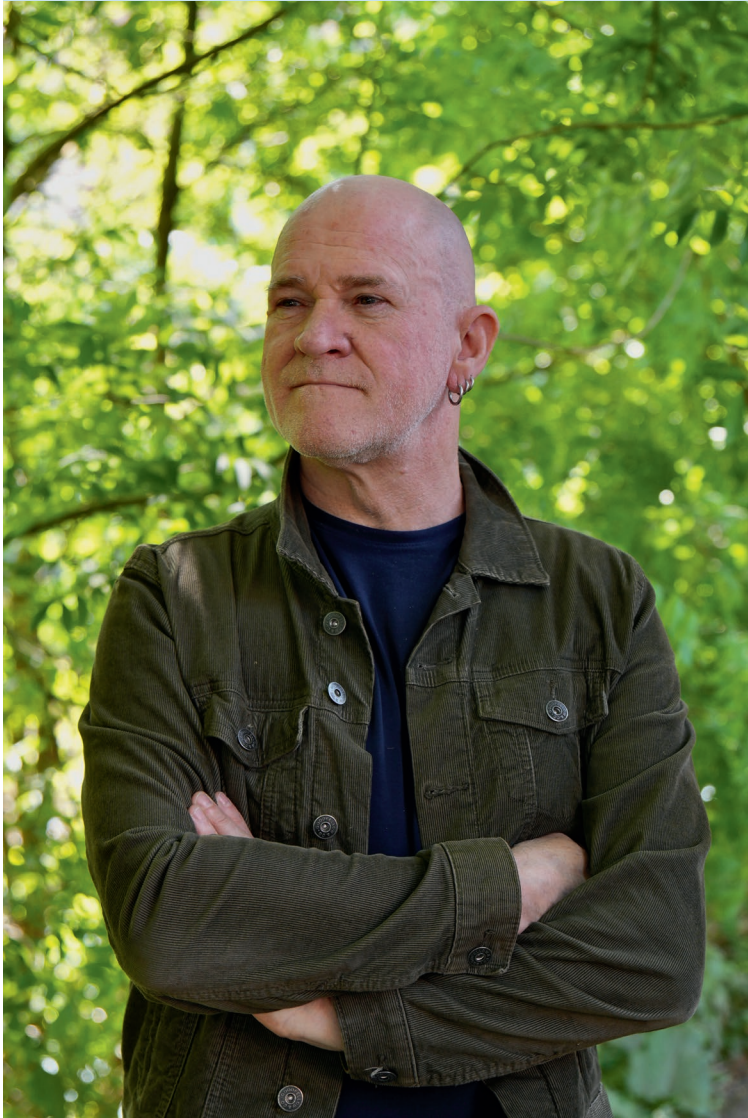
Gedurende uw tijd in de Verenigde Staten kreeg u een kankerdiagnose. Heeft dat u doen twijfelen om toch vroeger terug te keren?

'Ik was zo blij toen mijn zoon, die chirurg is, zei dat ik er wellicht zou genezen met één operatie. Toen wist ik dat mijn correspondentenschap gered was, hoe raar dat ook klinkt. Als ik ook nog bestraling of chemo nodig had gehad, dan hadden ze me allicht na een tijd vervangen. Dan was het voorbij. Daar was ik niet klaar voor. Als ik erop terugkijk, was het niet zo slim van me om minder dan twee maanden na mijn operatie terug te beginnen werken. Ik had nog pijn toen.'

'Ik ben snel herbegonnen, omdat ik zo graag mijn werk doe. Ook omdat ik zo dankbaar was dat ik nog leefde. Ik heb veel nagedacht en zelfs een podcast gemaakt over hoe het was om kanker te hebben. Ik kreeg zelfs het verwijt van een columnist in *De Stan-daard* dat ik tijdens mijn ziekte over mijn kanker sprak: "Schrijf een column over Gaza: veel nuttiger".'

'Pablo Neruda, mijn favoriete dichter, schreef zijn memoires met de titel: "Ik bekken: ik heb geleefd". Dat is het enige waar je op kunt hopen: dat je hebt geleefd. Dat je kansen hebt genomen. Dat je hebt gekeken, geluisterd en gereisd.'

'De democratie jaagt Republikeinse politici op om het goede te doen.'

Uw dochter woont in Lissabon. Zit die drang om naar het buitenland in de genen?

'Bij mijn dochter wel. Mijn zoon heeft dat veel minder. Mijn dochter heeft haar zesde jaar van het secundair onderwijs opnieuw gedaan in Portugal. Ze is op Madeira terechtgekomen en heeft daar haar vriend leren kennen. Dat is ondertussen al negen jaar geleden. Dit jaar doet haar vriend mee aan het Songfestival voor Portugal.'

Gaat u kijken naar het Songfestival?

'Ja, voor het eerst sinds lang. Als kind keek ik daar altijd naar. Toen waren dat nog mooie liedjes, vond ik. Sorry als ik nu vloek in de kerk, maar toen ging het nog over muziek. Mijn schoonzoon is zo lekker ouderwets. Hij past totaal niet in dat Eurosongcircuitus.'

'Ik ben altijd met één been in de Vlaamse samenleving blijven vasthaken'

'Het liedje heet *Deslocado*. Het gaat over heimwee voelen, dat melancholische gevoel. En toch je grenzen verleggen voor de liefde, voor het werk of gewoon voor de ervaring. Guimo maakt met zijn groep al muziek sinds zijn zeventiende. De groep heet Napa en maakte twee platen en nu werd hun nummer voor het Songfestival al zes miljoen keer gestreamd. Ik geloof in zijn liedje. Het is mooi en simpel. En het gaat over reizen en hoe mooi de wereld is om te zien. Mijn dochter begrijpt dat het best, wat dat is.'

U sprak al over uw tour in het najaar. Wat gaat u daarna doen?

'Daar wordt momenteel aan gewerkt. Ik ga er nog niet te veel over zeggen, maar het zijn leuke projecten, onder meer een nieuwe podcastreeks. De vertelkracht blijft. Intussen blijf ik in radio- en tv-studio's opduiken met analyses over de wereld.'

'Het is goed om nu met die theatertour "thuis" te komen en terug te connecteren met Vlaanderen. Ik denk dat dat veel moeilijker is voor expats die acht jaar weg van de spotlights voor een bedrijf in het buitenland werken. Ik ben altijd met één been in de Vlaamse samenleving blijven vasthaken. Mijn werk was in het Nederlands, voor jullie. Achter de lens zaten jullie. Nu kom ik terug en vragen de mensen gewoon: "Hoe is het?" Mooi toch!' 📢

Studenten openen nieuwe koffiebar met lattes aan 2,60 euro

Een plaats die koffie onder de drie euro en stomende gyoza's verkoopt klinkt als een onrealistische droom, maar op de hoek van de Bondgenotenlaan en Leopold Vanderkelenstraat vind je het café **Yuzies** terug. De koffiebar is opgericht door twee studenten Sam en Lydia Du, die ook nog eens broer en zus zijn.

tekst **Isabela Rigolin Torres**
beeld **Robin Geukens**

Een kleine maand geleden openden de negentienjarige businessstudent (UCLL) Lydia en de twintigjarige industriële ingenieurstudent (KU Leuven) Sam het café Yuzies. De koffiebar biedt koffie en gyoza's aan in hartje Leuven, en richt zich vooral op studenten. Hun prijzen zijn opvallend laag, hun openingsuren lang en hun passie overduidelijk.

Geen vijfeuro-lattes

'Een latte voor vijf euro, daar doe ik niet aan mee', maakt Sam zich sterk. Ze zijn dan ook toegewijd om hun prijzen toegankelijk te houden voor studenten: 'Ik ben die hoge prijzen, die geen enkele student kan betalen als die minstens een koffie per dag drinkt, zo ontzettend beu.' Volgens het duo zijn hun

goedkope prijzen en goede kwaliteit hun grootste *selling point*.

Die lage prijzen zijn vooral te danken aan het feit dat er vooral jobstudenten in Yuzies werken. Toen Sam en Lydia aan hun vrienden lieten weten dat ze een café gingen openen, werd dat met veel enthousiasme onthaald. 'Veel van hen wilden er meteen komen werken', laat Lydia weten. Iets wat ze volledig begreep, want: 'We zijn allemaal studenten, wie wil niet wat extra zakgeld?'

'Ik heb een zekere nostalgie voor dumplings en gyoza's', zegt Lydia. 'Onze moeder is Belg en onze vader Chinees, dus zijn we opgegroeid met *street food* uit Shanghai.' Door ook gyoza's, maanvormige dumplings gevuld met varkensvlees en groenten, aan te bieden, willen ze het Shanghais smakenaan-

bod naar Leuven te brengen.

'Al het Aziatisch eten hier is erg verwesterd. We proberen het juist zo authentiek mogelijk te houden door met originele recepten en ingrediënten te werken', voegt Sam eraan toe. In de toekomst willen ze wel hun aanbod uitbreiden met vegetarische opties, ondanks een gebrek aan een origineel recept, aangezien er veel vraag naar is.

'De grote ronddraaiende pannen met bamboe deksels en af en toe grote wolken stoom, trekken vaak de aandacht van passerende studenten', zegt Sam. 'We krijgen vaak de vraag: "Wat zit erin?" en "Mogen we proeven?".' De pannen bevatten tientallen gyoza's. Hoewel oudere mensen er vaak wat huiverachtig tegenover staan, zijn studenten vaak vanuit zichzelf erg geïnteresseerd: 'Ze

De pannen met gyoza's.

staan ervoor open om andere smaken uit te proberen en om onbekende dingen te proberen.'

Shanghai

'Toen ik in Shanghai studeerde, bestelde ik samen met vriendinnen koffie tijdens de les, om dan in de pauze langs te gaan en op te halen', zegt Lydia. 'De koffie stond er klaar voor me, nog steeds dampend heet. Zo spaarden we tijd uit en hoefden we niet in lange rijen te staan.' De mogelijkheid om online iets te bestellen en het dan in persoon af te halen is een belangrijk aspect van Yuzies.

Lange rijen voor een kop koffie is ook iets waar Sam zich aan stoorde: 'Daardoor ben ik al zo vaak te laat in de les gekomen', meent hij. 'Het concept van online bestellen en afhalen wordt hier niet vaak toegepast op koffie.

Terwijl dat in Shanghai de norm is.'

Studenten die fan zijn van relatief late biblessies zullen graag horen dat Yuzies nog open is tot half acht 's avonds. Maar ook de vroege vogels zijn niet vergeten en kunnen al sinds half acht 's ochtends voor de les passeren. 'Ideaal om langs te komen voor een ontbijtje voor de les', menen ze.

Sam herinnert zich hoe ze de ruimte bo-

'Al het Aziatisch eten in Leuven is erg verwesterd. We proberen het juist zo authentiek mogelijk te houden'

— Sam Du, student en mede-eigenaar

ven zelf hebben beschilderd. 'Dat was samen met twee vrienden die kwamen helpen. En ze wilden er per se een bak bier bij. Ze hadden een schildertentje aan als outfit, van die overalls. Hoewel de bak bier eerst geen nut had, moesten we ook het plafond schilderen. Om daar aan te kunnen bedachten we het om op de bak te gaan staan. Daarvoor moest al het bier wel op', zegt hij met een grote grijns.

Niet enkel het schilderwerk is gedaan door vrienden. Het bordje dat aan de deur hangt was geprint door een vriend en kotgenoot van Sam. Het interieur werd ontworpen door de nicht van hun vader en haar man ontworpen het logo. 'We wilden iets dat iedereen gemak-

kelijk zou kunnen uitspreken met een Aziatische context.'

Vooralsnog zijn geen van de menu-items naar vrienden vernoemd, hoewel beiden het wel een leuk idee vinden. 'Een vriendin van ons, Hellen, bestelt wel altijd hetzelfde en ze vroeg ons om het misschien de Hellen Special te noemen. Maar ze bestelt altijd een glas met ijsblokjes en een flesje water.' Het zou wel een goede *inside joke* zijn, geven ze toe.

Interessante lessen

Het besef dat ze een café hebben, dringt de meerderheid van de dagen amper bij hen door. 'Heel soms sta ik er bij stil, maar de meeste dagen ben ik zo druk bezig dat ik er geen seconde aan denk', zegt Lydia. 'Wel zijn ze allebei erg trots op Yuzies.'

Dingen uit de lessen nemen ze niet meteen mee: 'Ik leerde in het tweede semester hoe je een website ontwikkelt, wat eigenlijk een semester te laat was voor Yuzies', aldus Lydia. Het café is wel een dagdagelijkse bezigheid. Lydia's concentratie in de les wordt vaak onderbroken door telefoontjes en administratieve problemen.

'Tot nu toe lukt het allemaal, ondanks het feit dat de balans tussen studeren en werken er nog niet is.' 'In het begin is het sowieso meer uitzoeken. We zijn nog maar amper een maand open', zegt Sam. 'We hopen steeds beter te worden.' ☺

KU LEUVEN
POSTGRADUAAT

CULTUREELERF
GOEDCULT
ERF
GOEDCULTUREELERF
GOEDCULTUREELERF
GOEDCULTUREELERF

MET KEUZE UIT TWEE TRACKS

Publiek en maatschappij

Erfgoedwerker ben je voor een breed en divers publiek. Hoe ga je met deze verscheidenheid om? Op welke manieren is erfgoed een hefboom voor een duurzame samenleving? En hoe beantwoordt de sector de grote uitdagingen van onze tijd?

Digitale transformatie

Als erfgoedprofessional kan je niet om het digitale heen. Welke kansen biedt informatietechnologie? Hoe veranderen AI en datamodellen de sector? Kom dankzij deze unieke opleiding voorbereid aan de start van de digitale omwenteling!

Meer info? Scan de QR code of ga naar
bit.ly/KULerfgoed

De professor die antropologie nieuw leven wil inblazen op TikTok: 'Ik vroeg mijn dochter om raad'

Op 19 februari 2025 werden professor antropologie John Friedman en tal van zijn collega's abrupt ontslagen uit het Engelstalige University College Roosevelt in Middelburg, Nederland. Op aanraden van zijn studenten zette hij zijn lessen voort op TikTok, als *John the fired anthro prof*.

tekst **Marie Luypaerts**

Professor antropologie John Friedman is succesvol op TikTok. Zijn meest bekeken video behaalde ondertussen 39 miljoen *views*. Gewapend met een sociaal mediaplatform waar hij zelf niets van afweet, is de professor op missie: 'Sommigen denken dat ik gek of té idealistisch ben en dat verandering onmogelijk is, maar ik zie er een weg doorheen'.

De Amerikaan, woonachtig in België, deed 21 jaar dienst aan de University College Roosevelt (UCR) als professor in de sociale en culturele antropologie. In februari werden hij, zijn vrouw en een derde van de faculteitsleden plots ontslagen.

Onderwijsbezuinigingen en een afnemend leerlingenaantal binnen de sociale wetenschappen liggen aan de basis van de drastische herstructurering.

Een kopje koffie voor ontslag

Twee dagen voor zijn ontslag wist Friedman al hoe laat het was, en begon hij zijn leerlingen les te geven in openlucht. Niet alleen de professor, maar ook veel studenten zagen hun semester, waarvan nog twaalf weken te gaan waren, in het water vallen. 'Sommigen van hen hadden dit semester vier vakken waarvan al de professoren hun ontslag kregen', aldus Friedman.

'Ik ga zo meteen naar binnen gaan, een kopje koffie drinken, en ontslagen worden'
— John Friedman, professor antropologie

Wanneer een van die studenten een minuutlange video op TikTok over de situatie postte, ging de bal aan het rollen: 'Na vijftien uur had die video een kwart miljoen views. Mijn leerlingen zeiden dat ik zelf een TikTok-account moest starten, maar ik had geen idee wat ze daarmee bedoelden. Ik vroeg mijn dochter om raad. Ze heeft toen mijn profiel aange-

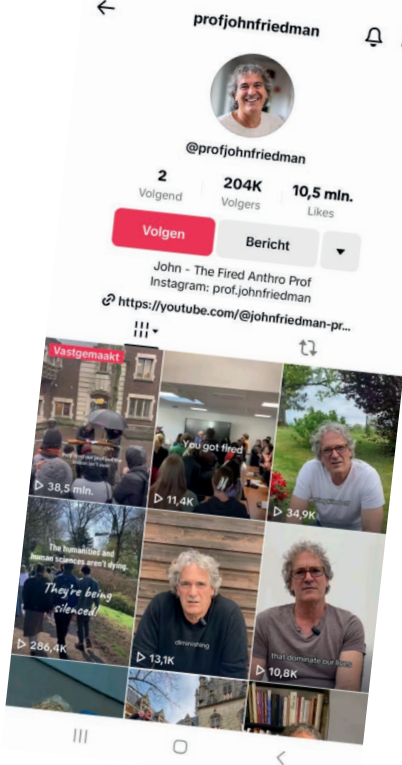
maakt en de eerste video geplaatst.'

Op de bewuste ontslagdag verzamelden de professor en zijn studenten zich buiten de universiteitsgebouwen waar hij weldra ontslagen zou worden. 'Ik ga zo meteen naar binnen, een kopje koffie drinken, en ontslagen worden', sprak hij zijn studenten toe. 'Daarna kom ik terug naar hier en doe ik voort met wat ik altijd al heb gedaan, lesgeven en leren.'

Coca-Cola

In een persbericht van het UCR is te lezen hoe de universiteit met de reorganisatie 'een flexibel en toekomstgericht onderwijsprogramma' wil bieden 'terwijl UCR's toewijding aan academische excellentie behouden blijft.' Professor Friedman denkt er alvast het zijne over: 'Meer dan tachtig procent van de ontslagenen werkte binnen de geesteswetenschappen en sociale wetenschappen.'

Volgens hem volgt de universiteit simpelweg het geld, ten koste van antropologie en andere humane en sociale wetenschappen, maar ten goede van de STEM-richtingen: 'Ergens in de jaren negentig zijn we in onze maatschappij zo gefascineerd geraakt door technologische start-ups en ondernemers,

efficiëntie en rationalisatie. In de jaren 2000 zijn we begonnen met allerlei maatschappelijke instellingen te runnen als bedrijven, omdat dat het efficiëntst zou zijn.'

'En als je een bedrijf zoals Coca-Cola bent', voegt hij toe, 'dan is het logisch dat je je winst wilt maximaliseren. Maar een universiteit heeft geen aandeelhouders. Als universiteit moet je je studenten, je faculteitsleden en de maatschappij dienen.'

Virale antropologie

Met zijn TikToks en de lezingen op YouTube wil Friedman nieuw leven blazen in zijn discipline. Hij wil antropologie tot bij het grote publiek brengen. Iets wat de discipline volgens hem vandaag nog mist.

'Antropologie is in essentie de studie van verschillen. En binnen die studie van verschillen vinden we toch altijd weer raakvlakken. Ik zie dat jonge mensen op TikTok wel degelijk geïnteresseerd zijn in de fundamente van het antropologisch denken, en het hen helpt zingeven aan zichzelf en de wereld rondom hen.'

Toch blijft de professor voorzichtig in zijn enthousiasme: 'Misschien is deze TikTokfaam gewoon een strovuur', voegt hij toe, 'maar ik ga het proberen en het verkennen. Dan zien we wel.'

Bedankt aan iedereen die Veto mee mogelijk maakt(e)!

Amelie Braem
Amber De Gheselle
Andreas Everaerts
Andreas Vandingenen
Anna Derwael
Anne Schoups
Anouk de Velder
Ansofie Servaes
Antonie Schoofs
Armani Snoeys
Arthur Vits
Bernd Rommens
Bram Diels
Brecht Maes
Charlotte Engelen
Cleo Croonenberghs
Daan Vanhoutte
Daphne Van Damme
Darlee Urbiztondo
Davien Planckaert
Eef Pannekoeke
Emma Kermans
Elias Fret
Elise Renckens
Ella-Sofia Sneyers
Emilia Van
Droogenbroeck
Evalinde Vissers
Félicitée Bimina
Femke Beutels
Femke Van Crombrugge
Flore Doyen
Fien Pauwels
Fien Tibo
Gilles Decabooter
Gilles Dekelver
Hannah Wellens
Hélène Manca
Ines Vandebek
Isabela Rigolin Torres
Jakob De Wilde
Jasmien Van de Beek
Jesse Bruggemans
Jorre Wyffels
Julie Knops-Gerrit

Justine Debals
Jutta Heylen
Kaat Vleugels
Kato De Bruycker
Kato Redant
Kevin Fall
Kiara De Prest
Kimberly Vrancken
Lara Turgut
Lars Quanten
Laura van Cutsem
Liam McLoughlin
Lien De Munter
Linus Letocart
Luca Turcksin
Lukas Wuyts
Lukas Neven
Luna Leenaerts
Lynn Peigneur
Maud Reekmans
Manon Cappelle
Margo Meyns
Margot Baelemans
Marie Luypaerts
Marlies Stevens
Mathias Caconi
Matteo Ceccucci
Melissa Lipniak
Mirka Rozenski
Miro Vermeulen
Morgan Ramos Lopes
Niels Libeer
Nina Claeys
Noa Box
Noa Lameire
Noah Put
Pascal Beyer
Pieterjan Douchy
Pieter-Jan Bossuyt
Radin Agheli
Robin Geukens
Rutger Hermans
Rutger Ballet
Rune Janssens
Sabine Mosman

Servaes Verhelst
Senne Dothée
Sidney Oe
Silke Vermeir
Simon Tibo
Simeon Duwel
Sousanna Zacharian
Thomas Cauwenberghs

Tibe Vandermeersch
Trees Vanhoutte
Tristan Nicaise
Willem Bormans
Ward Van den Bergh
Yelena Godaert
Yoa Beumer
Zubia Khan

Brengt democratie nog hoop? 'Er hangen *bad vibes* rond'

'We hebben bevlogen ambassadeurs nodig van de democratie', vindt professor Peter Vermeersch. In een nieuw boek vertelt hij het verhaal van het democratische protest in Oost-Europa, met een hoofdrol voor een oude Sovjethit. Maar protesten lijken steeds minder effectief. Slagen ze nog in hun doel?

tekst **Elias Fret**
Robin Geukens
beeld **Robin Geukens**
Peter Vermeersch

Ken jij het nummer *Peremen!* van de Russische band Kino? Waarschijnlijk niet, maar toch is het een van de meest invloedrijke popnummers. Misschien minder vanwege een bepaalde muzikale stijl, maar vooral door haar impact op de Oost-Europese politiek. De band werd met het nummer bekend tijdens de *glasnost*-golf die eind jaren tachtig door de Sovjet-Unie ging. Gorbatsjov *himself* bekende later zelfs beïnvloed te zijn geweest door het nummer toen hij zijn nieuwe bestuur samenstelde.

In het *new wave*-nummer uit 1985 staan dan ook de woorden '*my zjdjom peremen*' ('we verwachten veranderingen') centraal. Decennia later klinken die woorden opnieuw in Oost-Europa. Het nummer speelt dan ook een centrale rol in het verhaal dat Peter Vermeersch, professor Oost-Europese studies aan de KU Leuven, vertelt met zijn nieuwe boek *Polsslag*. In 2020 dook het nummer namelijk opnieuw op tijdens de massale protesten tegen de president van Wit-Rusland, Loekasjenko.

Hip en trendy

'Ik heb daar heel veel mensen leren kennen, en één groepje in het bijzonder', vertelt Vermeersch bij een verrassend lekkere kop koffie van de Faculteit Sociale Wetenschappen. *Polsslag* brengt het verhaal van Nadja, Vova, Pjatro en talloze andere muzikanten.

'President Loekasjenko, de dictator die in het land al sinds 1994 de macht heeft, was in de jaren voor 2020 vervreemd geraakt van de samenleving. De jongere bevolking had inmiddels via sociale media heel veel contacten gelegd met andere Europese landen. Minsk was ondertussen een trendy stad geworden, met heel wat undergroundse muziekclubs.'

Tijdens de protesten klonk *Peremen!*, het oude Sovjetliedje, terug door de straten van Minsk. De beelden waarop het nummer door muzikanten opnieuw wordt gespeeld, gingen viraal. 'Maar dat heeft ironisch genoeg tegen hen gewerkt, want daardoor werden ze herkend door het regime', zegt Vermeer-

sch. Vele demonstranten werden in een werkkamp gestopt, anderen ontvluchtten het land.

Het is voor Vermeersch het begin van een heel breed verhaal over de rol van kunst en muziek in een politiek protest. 'Muziek is de directe lijn naar de burgers. De mensen gingen zingend door de straten. Het is misschien naïef, maar vooral broodnodig. Als burgers niet meer zingend hun mening laten horen, is er iets loos. Grote burgerprotesten kunnen ook tot de omval van een regime leiden.'

Lied van het verzet

En daar heeft ook muziek een belangrijke rol in te spelen, legt Vermeersch uit. 'Intrinsiek heeft muziek geen democratisch programma, maar het kan wel heel mobiliserend werken. Dat is juist de kracht van protest. Het kan doen dromen, het vertelt verhalen. Mensen kunnen zich erin herkennen, en door laten ontroeren.'

Dat *Peremen!* het lied van het verzet werd, was dus niet verbazend. 'Liedjes blijven ook in het geheugen zitten. Dat heeft een beetje te maken met nostalgie, maar evengoed met hoop. De mensen in 2020 in Minsk verlangden naar een tijd waarin er een toekomst was. Nu weet men totaal niet waar het naartoe moet met de democratie.'

Helaas bieden burgerprotesten vaak geen soelaas, zo illustreerden Servië en Georgië onlangs nog. Succesvolle recente voorbeelden zijn schaars, erkent hij. 'Maar regimes hangen wel steeds meer af van hun repressieapparaat. Zolang je dat aan je kant hebt als autoritair leider, dan zit je stevig. Maar als je die schakel breekt, dan kan de zwakte van een regime plots heel fel naar voren komen. Er is bijna altijd een kantelpunt.'

men. Er is bijna altijd een kantelpunt.'

Je hebt twee zaken nodig voor een succesvol protest, legt Vermeersch uit. 'Het eerste is een massaprotest, dat des te heftiger kan worden wanneer verkiezingen vervalst worden. Daarnaast is er een *elite division* nodig. Als de groep die aan de macht is, het oneens wordt, is de kans op het instuiken van een regime plots veel groter.'

'Men mag kritiek op de werking van de democratie niet verwarren met de democratie as such'

Dat het niet altijd meer tot een kantelpunt komt, kan volgens Vermeersch ook te maken hebben met een verscholen derde factor: hoop. 'Op het einde van de jaren tachtig was er een brede consensus dat autoritair bestuur niet efficiënt was, en gewoon niet werkte. Dat heeft de Sovjet-Unie aangetoond: het creëerde geen tevredenheid en *wellbeing* bij de bevolking, dus was er een kans voor de democratie om zich te bewijzen.'

Besmet woord

Maar ondertussen verkeert de democratie in moeilijk water. Volgens een analyse van *The Economist* uit 2023 gaat de democratie er wereldwijd op achteruit. 'Vandaag zijn er *bad vibes* rond de democratie. Het woord is besmet geraakt. Democratie is een bestuursvorm die moeilijk en lastig is, en voor wrevel

kan zorgen, maar dat is nog altijd beter dan een bestuursvorm die geen wrevel hoe dan ook toelaat.'

Het terugkerende argument dat niet elke bevolking zit te wachten op democratie, wuift Vermeersch weg. 'Er is toch geen democratische traditie, dus misschien hebben mensen er geen nood aan, hoor je dan. Maar stel: je werkt aan de universiteit, en je vertelt in de les iets over de geschiedenis dat niet strookt met de visie van het regime, dan kom je in de problemen.'

'Van de ene dag op de andere kan je leven instorten: je wordt ontslagen, of je bent je huurcontract kwijt. Zo gaat het eraan toe in Belarus (*Wit-Rusland, red.*) vandaag. Autocratie is een bestuursvorm die weinig tweede kansen biedt.'

Bovendien vaardigt het allerlei wetten uit die geen steun hebben van de bevolking. Eenmaal de absolute macht in handen is, trekt een kleine groep alle macht naar zich toe en wordt het beleid op zo'n manier georganiseerd dat het machthebbers nog meer macht garandeert. Het is beleid naar de wensen van degenen die al aan de macht zijn, niet naar de noden van de bevolking.'

Daarom springt professor Vermeersch in de bres voor de democratie. 'We hebben grote bevlogen verdedigers van de democratie nodig, want het is nooit af', zucht hij. 'Het is een lastig model, maar veel beter dan autoritaire regimes. Men mag kritiek op de werking van de democratie niet verwarren met de democratie *as such*. Dat iedereen een gelijk aandeel moet hebben in de manier waarop het politieke bestel macht uitoefent, is een superieure idee.' 🗳

Polsslag verscheen bij De Bezige Bij.

Vele demonstranten werden door Loekasjenko in een werkkamp gestopt, anderen ontvluchtten het land.

Help, ik heb een advocaat nodig!

In 'Jouw recht uitgelegd' doorprikt Veto de bubbel van de juridische wereld. Deze keer: hoe vind ik een (goede) advocaat?

tekst **Amber De Gheselle**
Manon Capelle
Cleo Croonenberghs
beeld **Sousanna Zacharian**

Je hoopt het natuurlijk nooit mee te maken, maar soms zit je er plots middenin: een juridisch probleem. Misschien bots je met je huisbaas, loop je stage en gaat er iets mis, of heb je te maken met een discussie over auteursrechten bij je briljante thesis. Wat dan? Een advocaat kan je uit de nood helpen.

Een gerechtelijke procedure kan best indrukwekkend zijn. Dat je hulp zoekt, is dan ook heel normaal. Er zijn gelukkig heel wat instanties die je kunnen ondersteunen via begeleiding, advies of vertegenwoordiging. Daarbij spelen advocaten een grote rol. Maar hoe vind je nu een advocaat die jou kan helpen?

1. Heb ik een advocaat nodig?

Dat hangt ervan af. 'Je hebt niet altijd een advocaat nodig om voor de rechtbank te verschijnen', zegt Benoît Allemeersch, professor Gerechtelijk recht (KU Leuven). 'In de meeste gevallen kan je jezelf gewoon vertegenwoordigen.' Ook hoeft niet elk conflict uit te monden in een proces. 'Eenvoudige geschillen kan je proberen op te lossen zonder dat daar een rechter aan te pas komt, bijvoorbeeld via bemiddeling', vult hij aan.

Twijfel je of je een advocaat nodig hebt? Dan kan je gewoon langsgaan bij de rechtbank. Tijdens de zittingen voor juridische eerstelijnsbijstand is daar steeds een advocaat aanwezig die je gratis advies kan geven.

'Je hoeft geen afspraak te maken. Je kan er gewoon naartoe gaan en je vraag stellen', vertelt Stefaan Voet, professor Gerechtelijk recht (KU Leuven). 'Die advocaat kan je dan eventueel doorverwijzen naar iemand die je verder kan bijstaan of naar de orde van advocaten waar je eventueel een pro-Deoadvocaat kan krijgen.'

2. Hoe bekom ik juridische ondersteuning?

Wil je graag bijgestaan worden door een advocaat? Dan kan je bijvoorbeeld via advocaat.be op zoek gaan naar een advocaat die gespecialiseerd is in jouw probleem. Ook de websites van individuele advocatenkantoren bieden vaak info over hun specialisaties en aanpak.

'Het is altijd heel belangrijk om je af te vragen of je ergens een rechtsbijstanddekking hebt'

— Benoît Allemeersch, professor Gerechtelijk recht (KU Leuven)

Natuurlijk hangt er vaak een prijskaartje aan die ondersteuning. Gelukkig bestaan er manieren om de kosten te beperken: een eerste mogelijkheid is **juridische bijstand via de overheid**. Die biedt enerzijds 'eerstelijnsbijstand' in de vorm van gratis adviesverlening, en anderzijds 'tweedelijnsbij-

stand' waarbij een advocaat je volledig kan bijstaan tegen een verminderd of zelfs nultarief.

Om recht te hebben op die tweedelijnsbijstand, gelden er inkomensgrenzen. 'Voor studenten zal het vooral afhangen van de vraag of je nog ten laste bent van je ouders, en of zij een bepaald inkomen overschrijden', legt Allemeersch uit. 'Woon je zelfstandig, dan wordt er gekeken naar je eigen inkomen.' De actuele inkomensgrenzen zijn eenvoudig online terug te vinden.

Daarnaast kan je ook gratis juridisch advies krijgen bij specifieke **organisaties en vzw's**. Zij focussen meestal op een bepaald thema, zoals de Huurdersbond bij huurproblemen of slachtofferorganisaties voor ondersteuning na een misdrijf. Voet benadrukt daarbij wel dat deze organisaties enkel advies geven, ze voorzien geen advocaat die je in een procedure kan bijstaan.

Tot slot is het belangrijk om te beseffen dat heel wat **verzekeringen** een luik rechtsbijstand bevatten. 'Het is altijd heel belangrijk om je af te vragen of je ergens een rechtsbijstanddekking hebt, en dat je beseft dat die soms verscholen kan zitten in een andere polis (een bewijs van de verzekeringsovereenkomst)', zegt Allemeersch. Studenten die nog ten laste zijn van hun ouders doen er dan ook goed aan om na te gaan of zij via de verzekeringen van hun ouders gedekt zijn. ☺

Heb je vragen over juridische ondersteuning? Je kan terecht op advocaat.be, tijdens zittingen in de rechtbank, of bij KU Leuven Stuvo voor een doorverwijzing. Dit is geen juridisch advies. Mogelijke nuances en uitzonderingen werden achterwege gelaten.

Boeken toe

Mieke 'Mik' Schelstraete beseft dat alles na hun afstuderen anders zal zijn. 'Misschien is afstuderen niet meer dan een drempel, zoals je die voor deuren hebt.'

tekst **Mieke 'Mik' Schelstraete**
beeld **Lynn Peigneur**
Sousanna Zacharian

Op een dag word je wakker en realiseer je je dat wat je scheidt van nu en de rest van je leven niet meer is dan twee maanden, dat de manier waarop je je leven hebt ingedeeld van drie tot vierentwintig jaar oud vervalst, dat vanaf nu alles anders zal zijn.

Je kijkt op de kalender: nog twee weken, dan de laatste les, dan examens, diploma, en dan? Er vormt zich een schemerige muur tussen nu en later. Tussen nu en de rest van je leven. Eerst en vooral realiseer je je dat je nooit meer een leerkracht zal hebben. Je wordt leerkracht, in mijn geval. Paradoxaal genoeg maak je na al die jaren richting de buitenwereld prompt rechtsomkeer. Terug de school in. Maar het wordt anders, en je weet niet goed hoe.

Het gat

Het eerste beeld dat bij je opkomt is een soort cliché dat docenten en medestudenten opvoeren van zodra je aan je master begint: het zwarte gat. Je studeert af en, omdat je nu eenmaal niet voor ingenieur of dokter hebt gestudeerd, word je geconfronteerd met een gapend gat. Dat gat kan de arbeidsmarkt zijn, maar ook de vraag: 'Wat nu?' die een iets algemenere en existentiële nasmaak heeft.

'Wat nu?' als in: 'Wat nu met mijn leven?' klinkt herkenbaar genoeg, maar aan de andere kant stoort het je wel dat dat de metafoor is die wordt gekozen. Is de vraag 'Wat nu?' echt een leegte? Ben je een soort lappenpop die achteloos in een ravijn wordt geslingerd? De slingerbeweging voelt juist, maar het zwarte gat? Als of het enige wat je kan doen vallen

is. Je staat dus even op de rand van het gat, je kijkt naar beneden. Je roept je eigen naam en krijgt die meteen teruggekaatst, maar net iets zwakker en minder vol.

De drempel

Dan denk je: misschien geen zwart gat. Misschien is afstuderen niet meer dan een drempel, zoals je die voor deuren hebt. Je bent klaar, nu moet je gewoon de drempel over. Van buiten naar binnen. Je bedenkt je dat wanneer je in de toekomst vijftig of zestig jaar oud bent en je terugkijkt naar dit moment, je je waarschijnlijk zal verbazen over hoeveel zorgen je je toen maakte over de toekomst.

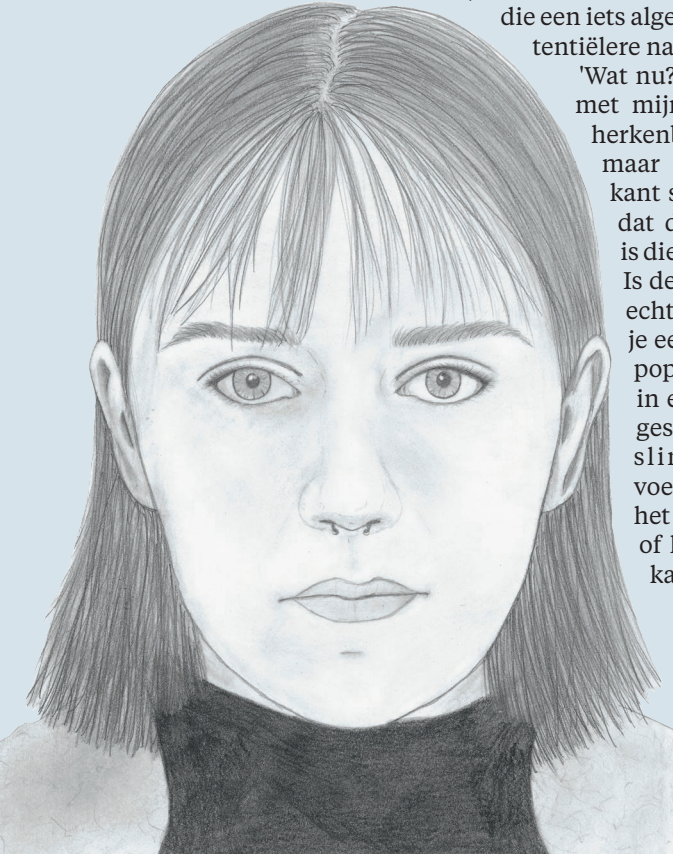
De overgang tussen nu en later lijkt dan een overgang tussen vroeger en nu, een richeltje zo minuscuul dat je het niet gemerkt zou hebben als niemand je erop had gewezen. Want je werkte toch immers al, je woonde niet meer bij je ouders, je deed je eigen was... Het verschil tussen nu en later lijkt niet meer zo dramatisch.

Wat nu?

Maar dan lig je later die avond in bed en realiseer je dat echt alles anders zou kunnen zijn en dat er geen enkele manier is om te weten hoe. Je fictieve vijftigjarige zelf heeft de overgang tussen nu en later achter zich, dus heeft die natuurlijk gemakkelijk spreken. Er opent zich een leegte: iets tussen een gat en een richel, een deur, een drempel, een duisternis in de verte.

Tussen neerstorten en binnenkomen vormen zich spichtige aftakkingen. Aftakkingen die alle richtingen uitgaan, je ziet niet waar ze eindigen, je ziet niet of ze uitgroeien tot stevige stammen of afsterven net over de grens tot waar je ze kan zien. Het is beangstigend, maar je valt niet. Je wordt geslingerd, maar tegelijk opent zich na iedere brute slingerbeweging een veelheid aan keuzes en mogelijkheden. Hoe zal het zijn nadat je bent afgestudeerd? Je kan het niet weten. De duisternis blijft, de richting verandert. ☺

Mieke 'Mik' Schelstraete is schrijver en kunstenaar en ging onlangs op schrijfsidentie met DeBuren.

Festivalkoorts? Laat je smartphone thuis

Ga je deze zomer naar een festival? Ver kies dan de beleving van een concert zonder afleiding boven het voortdurend filmen van de artiesten, zegt Kato De Bruycker. 'Geniet van het totaalpakket.'

tekst **Kato De Bruycker**

Voorzichtig breekt de zon door, geven bloemen bermen kleur en springt het kwik af en toe boven de twintig graden. Wat betekent dat voor ons, studenten? Juist ja, de examens zijn op komst. Maar daarna wacht een mooie beloning: vrijheid, warme zomeravonden en de onweerstaanbare roep van festivals. Knaldrang. Hoe vier je dat beter dan met een fris drankje in de hand, vrienden om je heen, een zonnebril op je neus en muziek die je wel móét meezingen?

Digitale ruis

En dan is het eindelijk zo ver. Je ruikt naar zonnecrème, voelt de bas door je lichaam trillen en je vrienden lachen naast je. Je kijkt uit naar het optreden van je favoriete band. Maar wat zie je dan als je naar het podium kijkt? Een zee van schermen.

Maak herinneringen die blijven, zonder die per se vast te moeten leggen

Mensen komen van de andere kant van het land om... door hun gsm naar een optreden te kijken. Ze zijn wel fysiek aanwezig, maar mentaal zijn ze bij hun volgers op sociale media of hun familie in de gezamenlijke WhatsAppgroep.

We zouden ons de vraag moeten stellen: waarom gaan we naar festivals? Willen we verbinding en zorgeloosheid voelen, of willen we een perfect Instagram-filmpje? Leven we voor onze volgers of voor onszelf? Misschien is dat iets dat we wat verleerd zijn, om voor onszelf te leven.

Een andere oorzaak lijkt groepsdruk. Die is op festivals sowieso in verschillende vormen aanwezig, denk maar aan alcoholgebruik. Wat als we het gevoel krijgen uit de boot te

vallen als we niet ook onze gsm bovenhalen? Sneeuwbaaleffect. Een beleving die bedoeld is om even alle zorgen te vergeten, wordt dan een beleving van vergelijken.

Schermen isoleren

Dat kan niet de bedoeling zijn. Muziek is ideaal om een moment te delen met de mensen rondom je. Samen je favoriete liedjes meebrullen, je armen om vreemden slaan om mee te wiegen op de muziek en nieuwe mensen te leren kennen. Dat moet je beleven, niet filmen. Want schermen isoleren ons en maken ons een toeschouwer van ons eigen leven.

Natuurlijk is het leuk om een foto of kort filmpje als aandenken te hebben. Dat is niet het probleem. Het wordt pas problematisch als je gsm je ervaring in de weg staat. Bewust kiezen welke momenten je vastlegt en welke niet, is daarbij belangrijk.

En bovendien: hoe moet die zee aan schermen voor artiesten aanvoelen? Je ziet het als je missie om mensen een glimlach te bezorgen en met hen je energie te delen. Maar in de plaats daarvan zitten veel mensen verstopt achter hun gsm. Dat tast de beleving aan.

Laat dit daarom een zomer zijn waarin we onze schermen laten zakken en resoluut kiezen voor de volledige beleving, voor het totaalpakket. Gedreven door de liefde voor muziek, niet die voor het scherm. Laten we kiezen om terug echt aanwezig te zijn, fysiek én mentaal. Maak herinneringen die blijven, ook zonder dat ze vastgelegd moeten worden. Kijk. Voel. Beleef. En laat je gsm voortaan liggen. ☺

Kato De Bruycker is Vetoraan en student Bio-ingenieurswetenschappen aan de KU Leuven.

beeld **Joel Hoylaerts**

Festivalkoorts? Vergeet je gehoorbescherming niet

'Omdat we de strijd met de muziekindustrie niet snel zullen winnen, moeten we ons blijven behelpen met goede, beschermende middelen', zegt audiologe Karlien Stroobants in haar oproep om gehoorbescherming te dragen tijdens de festivalzomer.

tekst **Katrien Stroobants**

De zomer is bijna in het land en in België betekent dat een lange periode aan festivals. Festivals en concerten zijn er voor de absolute muziekliefhebbers, die in een ontspannen sfeer met vrienden en familie artiesten willen ontdekken of als superfan op de eerste rij willen staan.

Maar te midden van die fantastische ervaring wordt ons gehoor op de proef gesteld. De hoge geluidsniveaus kunnen tot gehoorschade leiden, zeker omdat de beperkingen die daarvoor in Vlaanderen bestaan nog verre van veilig zijn voor onze oren. Omdat we de strijd met de muziekindustrie niet snel zullen winnen, moeten we ons blijven behelpen met goede, beschermende middelen.

Gehoorbescherming in de lift

Waar gehoorbescherming gedurende vele jaren bij de minderheid van de festivalgangers gespot werd, merk ik zelf op dat ze recentelijk aan een opmars bezig is. Dat mede dankzij een verhoogd bewustzijn, onder meer gecreëerd door mediaberichten.

Maar ook omdat er tegenwoordig hipper vormen van gehoorbescherming de markt infiltreren, die ook influencers via sociale media weten te bereiken. Een mooi voorbeeld daarvan zijn de Loop Earplugs, met leuke vormen en kleuren, die de aankoop van gehoorbescherming meteen een pak interessanter maken.

Bovendien zijn festivals en grote concerten wettelijk verplicht om gehoorbescherming gratis te voorzien. Meestal zijn dat de 'mousse' oordoppen. Die dempen zeer veel, meestal zo'n dertig decibel, waardoor je mensen rondom je nog amper verstaat in een gesprek. Daarnaast hebben ze een vlakke demping: lage, midden en hoge tonen worden in dezelfde mate gedempt. Dat is nadelig voor je muziekbewerking, waardoor die soms vervormend kan klinken.

Universele oordoppen en op maat gemaakte gehoorbescherming counteren dat 'probleem' door frequentiespecifieke demping.

Zo is die beter aangepast aan de waarneming van muziek, waardoor je muziekbewerking veel aangenamer is. Universele oordoppen dempen meestal zo'n twintig decibel, wat zeker voldoende is voor een concert of festivaldag. Op maat gemaakte gehoorbescherming heeft als voordeel dat die een verwisselbare filter heeft en je dus zelf je demping kan kiezen.

Zijn festivals echt schadelijk?

Gratis of betalend: oordoppen maken een verschil. Vanaf een blootstelling aan tachtig decibel gedurende acht uur bestaat er een kans dat ons gehoor schade oploopt. Per verdubbeling van de geluidsdruk, en dit is een toename van drie decibel, halveert de tijd waarin je je mag blootstellen. Dat wil zeggen dat wanneer je blootgesteld wordt aan 83 decibel, je daar nog maar vier uur in kan vertoeven vooraleer je kans hebt op gehoorschade, enzoverder.

Naast de intensiteit van het geluid is het

Zonder bescherming loop je op de Oude Markt al na enkele minuten kans op gehoorschade

ook belangrijk om te kijken naar afstand. Sta je helemaal vooraan om je favoriete band van dichtbij toe te juichen, dan loop je meer risico dan wanneer je achteraan op de wei toekijkt. Het is belangrijk om regelmatig pauzes in te lassen wanneer je je op een festivalterrein begeeft, zeker wanneer het om meerdaagse evenementen gaat. Even weggaan van de luidsprekers en een rustigere plaats opzoeken zal je oren ten goede komen. Ook na het festival plan je best even enkele rustdagen voor je gehoor in, zodat deze voldoende kunnen recupereren.

In Vlaanderen bestaan er algemene geluidsnormen voor muziekactiviteiten, opgesteld door Vlaams Reglement op de Milieuvergunning. De norm voor muziekac-

tiviteiten zoals festivals of grote concerten ligt momenteel op een maximaal gemiddelde van honderd decibel, gemeten gedurende zestig minuten.

Bij kleinere evenementen of fuiven mag je maximaal gemiddeld 95 decibel uitschieten, over 15 minuten gemeten. Een voorbeeld daarvan zijn de cafés op de Oude Markt in Leuven. Dat betekent dat je zonder het dragen van gehoorbescherming in die situaties al na enkele minuten kans hebt op gehoorschade.

Tinnitus

Bescherm je je oren onvoldoende, dan kunnen de hoge geluidsniveaus niet enkel je gehoor beschadigen, je kan ook te maken krijgen met tinnitus of oorsuizen. Velen hebben dat gevoel al eens kortstondig waargenomen na een festivaldag of concert. Het is het gevolg van een overprikkeld auditief systeem dat bijgevolg een 'alarmsignaal' uitsluit vanuit de hersenen.

Op zich is die tijdelijke tinnitus vaak onschuldig en zal hij, mits voldoende rust voor de oren, spontaan verdwijnen. Hoe vaker we ons gehoor blootstellen aan schadelijke geluidsniveaus, hoe langer het zal duren vooraleer het gehoor recupereert van de geluidsbelasting. Maar soms kan het zijn dat we te veel zijn blootgesteld aan geluid en dat een tinnitus blijft bestaan. Zo kan gehoorbescherming ook op de lange termijn een verschil maken. ☺

Karlien Stroobants is als klinisch audioloog verbonden aan UZ Leuven.

Kunst en wetenschap in dialoog met elkaar: 'Beide groepen zijn pioniers van de verandering en van de revolutie'

Tot eind 2025 kan je in het Hollands College de tentoonstelling Parallax bezichtigen. De rode draad doorheen de tentoonstelling zijn herinneringen. 'Zowel onze eigen herinneringen als die van onze ouders en grootouders beïnvloeden ons, nu en in de toekomst.'

tekst **Radin Agheli**
Kato Redant
beeld **Radin Agheli**
Helene Daniëls

In het hart van Leuven, verscholen achter de historische gevel van het Hollands College, speelt zich momenteel een bijzondere ontmoeting af tussen heden en verleden, wetenschap en kunst. De tentoonstelling Parallax is een krachtig voorbeeld van wat er mogelijk is wanneer de universiteit haar deuren opent voor artistieke reflectie over onderzoek, en kunstenaars de vrijheid krijgen om creatief aan de slag te gaan met academisch onderzoek.

Sterrenwinden

De tentoonstelling maakt deel uit van de festiviteiten rond het zeshonderdjarig bestaan van de KU Leuven en is het resultaat van een langdurig proces, begeleid door Metaforum, de interdisciplinaire denktank van de KU Leuven.

De naam Parallax verwijst naar een optisch fenomeen: de positie van een object lijkt te veranderen afhankelijk van het standpunt

van de kijker. Dat idee, toegepast op herinneringen, vormt de rode draad doorheen het project. Verandert onze huidige positie in de tijd de manier waarop we terugdenken aan herinneringen? Hoe nemen we het verleden mee in het heden? De kunstenaars gingen aan de slag met die vragen.

'We hopen dat wetenschap minder abstract wordt'
— Robin Lemmens, curator

Zo realiseerde collectief Dani O'Dean (Sarah Hendrickx en Chloé Dierckx) een telescoop die beelden van sterrenwinden combineert met foto's van persoonlijke herinneringen. 'We willen de verwevenheid van het kleine menselijke en het grote universum uitbeelden. Onze herinneringen, maar ook die van onze ouders en grootouders, beïnvloeden ons nu en in de toekomst', zegt Hendrickx.

Herinnering als uitgangspunt

Parallax begon met het verzamelen van herinneringen. 'We wilden mensen die aan de KU Leuven studeerden of werkten uitnodigen om stil te staan bij hun eigen academische reis', vertelt curator Helene Daniëls. 'Dat kon een plek zijn, maar ook een professor, een gebouw, een boek – alles wat voor hen betekenisvol was.' Die herinneringen werden verzameld in een digitale galerij. De herinneringsgalerij telt momenteel meer dan tachtig bijdragen en staat nog steeds open voor aanvullingen, ook van studenten.

Die galerij werd het uitgangspunt voor de tentoonstelling. 'Via een open oproep werden kunstenaars gevraagd om een herinnering uit te kiezen en creatief te vertalen tot kunstwerk', legt curator Lien Verpoest uit. 'Uit 43 inzendingen selecteerden we 8 projecten.'

Die werken zijn nu te bewonderen in het Hollands College, een plek die niet toevallig gekozen werd. Als barok erfgoedgebouw dat nu gebruikt wordt als tentoonstellingsruimte voor hedendaagse kunst, vormt het een symbolische brug tussen verleden en heden. 'De kunstenaars kozen bewust voor ruimtes waarin hun werk het beste tot hun recht zouden komen. Zo ontstond een natuurlijke symbiose', zegt curator Robin Lemmens.

Kunst(enaars) en wetenschap(pers)

Centraal in alle werken staat de interactie tussen kunst en wetenschap. 'Die relatie is iets wat veel besproken wordt zowel aan de KU Leuven als in het buitenland', verklaart Verpoest. 'Zowel wetenschappers als kunstenaars waren geïnteresseerd om de dialoog met elkaar aan te gaan. Beide groepen zijn pioniers van de verandering en van de revolutie.'

Lemmens voegt er nog aan toe dat kunstenaars het werk van wetenschappers als inspiratie voor hun werk kunnen gebruiken,

Een kunstwerk uitgelicht

Mahmoud Saleh Mohammadi is een van de kunstenaars die meewerkt aan het project. Mohammadi liet zich inspireren door de figuur van Georges Lemaître – de Belgische priester en kosmoloog achter de oerknaltheorie. Mohammadis werk, gebaseerd op tapijtstructuren uit Noord-Iran, hangt in de kapel van het College. 'Die plek vond mijn werk', zegt Mohammadi. 'De stilte, het hout, de geur, de akoestiek – alles draagt bij tot de ervaring. De ruimte en het werk versmelten.'

De sculptuur van Mohammadi, vervaardigd uit traditionele Iraanse tapijten in plaats van uit marmer, verenigt het aardse met het verhevene. De vorm, een monumentale trechterstructuur, is geïnspireerd op de parallelleassenstelling, een wiskundig resultaat dat beschrijft hoe massa zich rond verschillende assen beweegt. Door die abstracte formules om te zetten in een tastbare vorm, verweeft de kunstenaar wetenschap met poëzie.

Religieus en alledaags

De sculptuur zweeft letterlijk boven het altaar van de kapel, wat het werk een uitgesproken spirituele dimensie geeft. De T-vormige structuur doet denken aan het kruis van Jezus en roept daarmee sterke religieuze connotaties op. Dat in combinatie met zijn wiskundige vorm maakt het werk interdisciplinair.

Tegelijkertijd ziet Mohammadi in diezelfde trechtersvorm een alledaags symbool van geven en ontvangen, als een eenvoudige frietzak, open en uitnodigend. In deze gelaagde beeldtaal ontstaat een synthese van wetenschap, spiritualiteit en interculturele betekenis. Het werk verkent, net als de stelling waarop het is gebaseerd, hoe een verschuiving in perspectief telkens nieuwe assen van interpretatie opent.

Mahmouds sculptuur, opgebouwd uit traditionele materialen, nodigt bezoekers uit om niet alleen te kijken, maar ook te voelen. 'In België willen mensen kunst aanraken, maar ze houden zich in', lacht hij. 'Mijn werk mag je aanraken. Dat contact maakt de beleving persoonlijker. Je gaat niet gewoon naar huis met een foto, maar met een gevoel, een herinnering.'

maar dat ook wetenschappers kunnen leren van kunstenaars om vragen te stellen die iemand misschien nog nooit gesteld heeft, om op een andere manier kijken en af te stappen van hun onderzoeksstramien.

Ook collectief Dani O'Dean vindt de connectie tussen kunst en wetenschap een logische combinatie. Voor Hendrickx en Dierckx is het werk dan ook een manier om weten-

schap vatbaarder te maken. 'Ik denk dat het idee van de ruimte iets vrij onvatbaar is. In dit project koppelden we dat grootse van de ruimte aan persoonlijke, intieme relaties. Daardoor hopen we dat de wetenschap wat minder abstract wordt.' ☞

Hear Here brengt geluidskunst naar historische locaties in Leuven

De tweede editie van Hear Here staat helemaal in het teken van zeshonderd jaar KU Leuven, met verschillende kunstwerken verspreid over historische locaties. Toch blijft het moeilijk om studenten aan te trekken: 'Maar dit is gratis, dus nu hebben ze geen excuus.'

tekst **Margot Baelemans**
beeld **Kimberly Vrancken**
Staf Smets

Op 24 april vond de officiële opening van de tweede editie van Hear Here, een geluidskunstenfestival doorheen de stad, plaats. In totaal zijn er vijftien kunstwerken over geluid of stilte verspreid over diverse locaties in Leuven. In het kader van zeshonderd jaar Leuvense universiteit zijn veel van die locaties eigendom van de KU Leuven, net zoals STUK zelf deel is van het Arenberginstituut.

"Hear" wijst op het feit dat alles geluidskunst is, en alles rond luisteren draait', vertelt Gilles Helsen, programmator geluid bij STUK en curator van Hear Here. "Here" verwijst dan naar de diverse erfgoedlocaties waar de werken tentoongesteld staan. Deze expo vindt niet plaats in de gebruikelijke witte museumzalen of *black boxes*, maar in kapellen en leegstaande gebouwen.'

Kunst in publieke ruimte

Dat tweeluik is de essentie van de hele wandeling, waarin de relatie tussen het kunstwerk en de ruimte centraal staan. Het duurde dan ook even vooraleer de perfecte *matches* tussen beide werd gevonden. 'Niet enkel inhoudelijk maar ook praktisch was dat een zoektocht. Een goed voorbeeld daarvan is het Dijleparkje. Dat is een klein paviljoen, en moest dus ook een intiem kunstwerk zijn.'

Mariska de Groot staat met haar kunstwerk BROM in de Sint-Agnesschool. 'Toen ik de ruimte voor het eerst zag, was het er vies van verlatenheid en hingen er dode klimop en stoffige oranje gordijnen. We hebben besloten het wat op te ruimen voor de expositie', zegt ze.

Zo was het bij elke locatie wel wat zoeken naar wat past. 'Een andere voorbeeld vind je bij het Hollands College, een mooi gebouw uit de achttiende eeuw, waar veel activiteiten plaatsvinden. De organisatie vroeg dan ook om een kunstwerk te zetten dat geen geluid maakt, wat niet evident is voor een geluidskunsttentoonstelling', lacht Helsen. 'Maar we hebben iets gevonden, namelijk een werk van Christina Kubisch dat volledig werkt met koptelefoons.'

'Een museumzaal is op die manier veel handiger. Het gaat nooit te vochtig of te droog zijn, je hebt een back-

stage voor de artiesten en de ruimte kan op slot. Sommige locaties op het parcours zijn ook publiek domein, daar moet je rekening mee houden', zegt Helsen. 'Maar die nadelen wegen niet op tegen het feit dat kunst in de publieke ruimte gewoonweg meer publiek aantrekt.'

Daarnaast geeft die verspreiding over de stad de nodige ruimte, volgens de Groot. 'Wanneer je een expositie van verschillende werken op eenzelfde locatie doet, overlappen die geluiden vaak. Nu is dat niet het geval en krijgt elk werk de volle aandacht van de bezoeker.' Volgens de Groot is ook de tijd die je nodig hebt om van het ene werk naar het andere te wandelen zinvol: het geeft je tijd om even over het kunstwerk te reflecteren.

De Groots werk is gemaakt in 2020 en voor het eerst publiekelijk getoond in 2021. 'Voor Hear Here heb ik speciaal een nieuwe compositie gemaakt met vijf instrumenten', zegt ze. 'Het is daarnaast een zintuiglijk werk dat je wilt ervaren.'

Trekpleister voor studenten?

De missie van het festival is om de niche van geluidskunst over te brengen naar een

breed publiek. 'We willen niet enkel de kleine cirkel van professionals bereiken die sowieso al interesse hebben in het veld', zegt Helsen. 'We willen tonen dat geluidskunst minder complex is dan de meesten denken. Het is geen *highbrow* kunstvorm waarvoor je eerst vijf boeken moet lezen om het te snappen.'

'Tegelijkertijd willen we ook Leuven en zijn universiteit tonen', voegt Helsen eraan toe. Universiteitsgebouwen zijn meer dan het MSI, Erasmushuis of Groep T. Studenten kunnen dus zo een andere kant van hun unief leren kennen.'

Studenten blijken toch vaak een moeilijk te bereiken doelpubliek te zijn. 'Studenten die kunst studeren, gaan ook vaak naar andere steden', zegt Helsen. Om toch de interesse van studenten te wekken, zijn er speciale aperorondleidingen. 'Elke donderdag is er om zes uur 's avonds een korte rondleiding met aansluitend een gratis drankje in het café.'

'Ik denk dat de prijs ook vaak een rol speelt. Een ticket kost al snel achttien euro, wat veel is voor een student', voegt Helsen eraan toe. 'Maar dit is gratis, dus nu hebben ze geen excuus.' ☹

Auteurs Koen Peeters en Ines Minten geven boekentips

In 'Dubbel Geboekt' vertellen twee prominente figuren over een boek dat hun leven heeft gekleurd. In deze editie delen auteurs Koen Peeters en Ines Minten hun boekentips.

tekst **Niels Libeer**
beeld **Kimberly Vrancken**
Matteo Ceccucci

Koen Peeters *De duivel op de heuvels — Cesare Pavese*

Wanneer we Koen Peeters vragen om een boek uit te lichten, komt hij voorbereid met een gevuld A4'tje uitleg over *De duivel op de heuvels* van Cesare Pavese. Hij haalt zowel de originele Italiaanse tekst als een Nederlandstalige vertaling van het boek boven en begint licht smachtend de eerste zinnen in het Italiaans voor te lezen. Hij vertaalt: 'We waren heel jong. Ik geloof dat ik dat jaar nooit sliep. Maar ik had een vriend die nog minder sliep.'

Zo heeft ook Peeters het boek gelezen: 'Ik lees dan een pagina in het Italiaans en dan zoek ik die in het Nederlands.' Enkele jaren volgde hij Italiaanse lessen: 'Ik versta het een beetje, maar niet goed genoeg.' Desondanks herkent hij de schoonheid.

'En waarom vind ik dat zo schoon?' bevraagt Peeters zichzelf. 'Omdat het Italiaans is natuurlijk.' Hij bekent zijn 'foute' liefde voor Italiaanse schlagers en nodigt ons uit om *Gocce di mare* van Peppino Gagliardi op

YouTube te zoeken. 'Daarover gaat dit boek van Pavese: smachtende jongemannen, slenterend in Italiaanse voorsteden.'

SWOT-analyse van de jongvolwassenheid

In het boek herkent Peeters hoe het voelt om jong te zijn. Hij spreekt over een verlamming door overvloed aan keuzemogelijkheden: 'Alles kan nog, maar het leven dreigt steeds sneller zijn veelbelovendheid te verliezen.' Hij vat die gevoelens samen als 'de universele SWOT-analyse van de jongvolwassenheid'.

Peeters heeft het boek voor de eerste keer gelezen toen hij op middelbare leeftijd was. 'Het feit dat ik het boek zo mooi vind, is natuurlijk omdat ik niet meer

jong ben', vertelt hij. 'Als je daar helemaal in zit, dan voel je dat niet.'

Die betekenis schrijft Peeters toe aan heel het oeuvre van Pavese. 'Ik heb het gevoel dat zijn romans en gedichten heel vaak gaan over de elektriciteit tussen mensen', vertelt Peeters. Volgens hem gaat het over hoe de toekomst zuigt en tegen het verleden in trekt, alsook over de onmogelijkheid van de *condition humaine*.

Een laatste reden waarom Peeters het boek koos, is omdat hij deze zomer plant om op reis te gaan naar Piemonte, waar de wijngaardlandschappen een belangrijke inspiratiebron van Pavese waren. Op de vraag of hij van plan is om het boek daar opnieuw te lezen, antwoordt Peeters kort en bondig: 'Absoluut.'

Ines Minten *Circe — Madeline Miller*

Ook Ines Minten is van plan om haar gekozen boek opnieuw te lezen. 'Ik lees niet vaak boeken een tweede keer, maar bij *Circe* van Madeline Miller overweeg ik dat wel', zegt ze. Zeker met het oog op de recente ontwikkelingen op wereldvlak en de positie van vrouwen wereldwijd, vindt Minten het noodzakelijk om het boek opnieuw vast te nemen.

Circe is een hertelling van een verhaal uit de Griekse mythologie, waarin Circe steeds een nevenpersonage is. 'In die tijd was het heel gebruikelijk dat vrouwen de *side characters* waren in die grote heldenverhalen.'

'Maar Miller heeft haar nu herwerkt tot hoofdpersoonage en heeft haar van een verschrikkelijke heks omgevormd tot een heel menselijk en gelaagd personage', zegt Minten. Zelf is ze dan ook dol op nevenpersonages: 'Ik stel me dan de vraag waarom net dat persona-

ge slechts een *side character* of de *underdog* is, en waarom de held de held is?'

Daarnaast was vooral het vrouwelijk perspectief heel verfrissend. 'Je groeit op met die oude verhalen en neemt die ook zo aan. Gelukkig is het stilaan aan het veranderen, maar we stelden ons vroeger veel minder snel de vraag waarom het steeds mannelijke helden zijn in die heldenverhalen.'

Hertellingen van de Griekse mythologie

Circe was niet het eerste boek dat Minten las van Miller, daarvoor las ze al *Song of Achilles*. Dat boek vond ze toen zo goed, dat ze besloot om *Circe* te lezen. 'En dat was nog beter', zegt ze. 'Ik vond het heel interessant en zo goed geschreven. Ik kijk dan al uit naar

'Een vriend van mij heeft ooit voor vijftig euro een zakje plamuursel verkocht als drugs'

Wat begon met voetbal leidde naar dans, en uiteindelijk naar woorden. *Dertigers*-acteur **Malik Mohammed** leert ons dat je identiteit niet vastligt, maar groeit met je keuzes. 'Ik ben zelf een kameleon: ik leer snel bij en pas me gemakkelijk aan.'

tekst **Ella-Sofia Sneyers, Anna Derwael**

beeld **Miro Vermeulen**

Malik Mohammed (32) is danser, acteur en scenarist, met wortels in Kenia maar zijn thuis in Boom. Na een lelijke knieblessure stapte hij van voetbal over naar dans. Mohammed maakte zijn debuut in de hiphop-scène, maar toonde dat hij ook andere dansstijlen de baas kan in het VTM-dansprogramma *So You Think You Can Dance*.

Mohammed bouwde gaandeweg een artistiek carrièrepad uit dat zich uitstrekt van theater tot televisie en dat al even persoonlijk als professioneel is. Hij toerde met popster Hadise en danste mee in de Belgische spektakelmusical *Red Star Line*. Tegelijk blijft hij inzetten op eigen werk, zoals met de fictiereeks *Kameleon*, een komische drama-reeks over vier jeugdvrienden die proberen te ontsnappen uit de Antwerpse 'probleemwijk' waarin ze in zijn opgegroeid.

'Ik doe liever iets onstabiels dat me elke dag gelukkig maakt, dan iets wat zekerheid geeft en waar ik geen voldoening uit haal'

Binnenkort is Mohammed opnieuw te zien in het derde seizoen van *Dertigers* als Marvin, een chille fietsfanaat. Zelf heeft hij een hekel aan fietsen en beweegt hij zich liever al dansend voort tussen opnames en zijn schrijftafel. Wij vroegen hem waar sport begint, kunst eindigt en of het eng was om dertig jaar te worden.

De voetballer die een danser werd

Stel dat je je knieblessure tijdens je voetbalperiode niet had opgelopen, denk je dan dat je in de creatieve sector terecht was gekomen?

Malik Mohammed: 'Voetbal was echt mijn eerste liefde, mijn eerste droom – zoals bij zoveel jongeren. En ik geloofde dat ik het ver zou kunnen schoppen. Maar blessures hebben daar anders over beslist. Misschien was ik net niet goed genoeg, of had ik gewoon pech. Of misschien was het zo bedoeld, want als er een deur achter je dichtgaat, opent er altijd een andere. Waar ik nu sta zou ik voor niets anders willen inruilen.'

'Wat ik wel anders zou doen? Beter voor mijn lichaam zorgen. Ik sukkel nu nog altijd

met mijn knie, ook als danser. Maar als jonge gast sloeg ik mijn oefeningen van de kinesist al eens over. Je herstelt gewoon en gaat weer door. Nu besef ik: had ik toen bewuster geleefd, dan had ik er vandaag minder last van gehad.'

Heb je tijdens je voetbalcarrière dingen geleerd die je hebt meegenomen in je acteer- en dansopdrachten?

'Ja, sowieso. In het voetbal heb ik echt geleerd om te vechten voor wat ik wil. Mijn vrienden en ik moesten altijd twee keer harder werken om onze plaats op te eisen. Er was geen ruimte voor fouten, geen excuses. Zeker als je zwart bent: je voelt dat je niet gewoon beter moet zijn, je moet veel beter zijn. Als juryleden bijvoorbeeld moeten kiezen, kiezen ze wat ze kennen. Gelukkig zijn de tijden veranderd. Maar de voetbalwereld is

nog steeds heel racistisch. Niet overal, niet iedereen, maar elke buitenlander in voetbal weet dat.'

'En die mentaliteit van "je moet gewoon keihard gaan", die zit nu ook in mijn dans en acteerwerk. Zelfs al voelde ik daar die druk minder, het zat al in mij. Als ik iets wil doen, dan wil ik het ook goed doen. Ik heb ooit een voorstelling geschreven en alles van mezelf erin gestoken. Dat was eigenlijk mijn slechtste project (*lacht*), maar ik heb het toch maar gedaan. Die sprong in het diepe heb ik wel van het voetbal meegenomen. Of misschien zat het altijd al in mij, maar daar is het wel aangescherpt.'

Welke wereld is harder: de voetbal- of de danswereld?

'Moeilijk te vergelijken, maar als ik echt moet kiezen, denk ik dat de voetbalwereld harder is. Gewoon omdat er zoveel meer voetballers zijn dan dansers, en de kans om prof te worden statistisch gezien super klein is. In dans heb je meer vormen, meer vrijheid. Je hoeft niet per se te touren met een groot gezelschap om professioneel danser te zijn.'

'Het gaat meer om de keuze die je maakt. In voetbal moet je echt passen binnen een ploeg, een systeem. Dans is individuëler. Ik ken mensen die enkel op straat dansen en daar gelukkig van worden – en die zijn minstens even goed als iemand die de wereld rondtoert. Dus ja, voetbal is misschien harder, maar dat komt vooral omdat er zo weinig plek is aan de top.'

Je gaf je lerarenopleiding op om een danscarrière na te streven. Hoe kijk je terug op die beslissing?

'In Boom kon je geen creatieve richtingen volgen, ik kende ook niemand die iets in die

sector deed. Op de hogeschool koos ik voor de lerarenopleiding, omdat je dan sport kon opnemen en dat deed ik graag.'

'Daarna is *So You Think You Can Dance* in mijn leven gekomen. Ik ging een sportstatuut aanvragen, maar dat konden ze me niet geven omdat "dansen geen sport is." Een studiebegeleider zei toen: "We zijn er volgend jaar ook nog, je kans misschien niet meer." Dat was een *no-brainer* voor mij: ik heb nooit meer achterom gekeken.'

'Het is niet iets dat ik voorspeld had. Als ik direct uit de wedstrijd had gelegen, had ik de keuze ook niet moeten maken. Het is juist omdat ik zo ver aan het geraken was, dat ik er gewoon voor ben gegaan. Dat bleek voor mij de juiste keuze te zijn.'

Zou je diezelfde beslissing vandaag opnieuw durven maken?

'De sector is altijd heel onzeker geweest: dat is nu niet meer of minder het geval dan toen. Het kan heel snel omkeren, dat hoort nu eenmaal bij het vak. Ik heb het mezelf wel kwalijk genomen dat ik nooit iets wou doen dat iets stabiel van aard was. Maar ik doe liever iets onstabiels dat me elke dag gelukkig maakt, dan iets wat zekerheid geeft en waar ik geen voldoening uit haal.'

Wat zou je aanraden aan een jonge student die nu twijfelt tussen zijn passie volgen of voor het 'veilige' kiezen?

Ga slim om met de keuzes die je hebt. Ze zeggen vaak: "*don't have a plan B, because it distracts you from plan A*", maar dat klopt niet. Als je de keuze moet maken: denk na over de fase waarin je je bevindt, of je de twee kunt combineren. Ergens blindelings voor gaan lijkt me niet slim, maar het kan goed uitdraaien. Het is niet altijd zwart-wit.'

Hoe zie jij dansen? Als een sport of een kunst?

'Dans zit tussen kunst en sport in. Sommige dansers willen het absoluut als kunst zien, anderen, zoals breakdancers, als sport. En breakdance is nu zelfs een Olympische discipline, dus het wordt erkend als sport.'

'Voor mij is dans vooral kunst. Sport heeft vaak striktere regels, en ik werk liever vanuit vrijheid. Maar het blijft voor iedereen anders. Helaas draait het ook om respect: een schilder of acteur krijgt dat in de kunstenwereld sneller dan een danser. Dansers staan vaak onderaan op de ladder.'

Een carrière in de kunsten

Je werkte hard aan een internationale danscarrière na *So You Think You Can Dance*. Wat is het grootste project dat je ooit in het buitenland hebt kunnen doen?

'Ik ben nooit honderd procent voor het buitenland gegaan, maar heb er wel mooie dingen mogen

'Ik geloof echt dat de rol die me erkenning gaat geven, nog moet komen.'

doen. Zo heb ik met Hadise getoerd — zij is in Turkije echt een soort Beyoncé. We traden op voor 30.000 man met bodyguards overal. Dat voelde echt aan als een internationale tour.'

'Daarnaast speelde ik mee in een langspeelfilm die we in Miami draaiden. De standaarden van het Amerikaanse team waren absurd: iemand stond klaar met een paraplu als ik even in de zon stond. Honger? Ze kwamen met een mandje eten na een korte walkietalkie-interactie. Je snapt ineens hoe supersterren kunnen afdrijven van het gewone.'

'En daarnaast: *Kameleon* kreeg vier nominaties in het buitenland. Dat gaf me het gevoel dat mijn werk echt de wereld in is gegaan.'

Hoe ervaar jij de druk die artiesten voelen om zich telkens heruit te vinden en relevant te blijven voor hun publiek?

'Na een tijd gaat het daar niet meer over. In het begin wil je natuurlijk niet vergeten worden na zo'n competitie als *So You Think You Can Dance*. Dat zorgt voor een druk die je meedraagt: je zet alles op een rijtje.'

'Nu kan ik mijn leven leiden zonder die druk echt te voelen: ik wil gewoon mijn kunst maken. Ik hoop wel altijd dat ik het bereik krijg waarvan ik vind dat mijn kunst ze op dat moment verdient: als ik een voorstelling speel, wens ik dat de zalen vol zitten en als ik serie maak, hoop ik dat de mensen kijken. Maar mensen tonen inderdaad meer interesse als je relevant bent, als je interessant bent om te volgen.'

Met *Kameleon* schreef je je eigen reeks. Wat gaf jou achteraf bekeken de meeste voldoening: creëren of spelen?

34 'Het schrijven, maar dat is ook verbonden aan de grootte: moest ik

een Hollywoodfilm meegespeeld hebben, zou ik misschien acteren gezegd hebben. Ik ben met *Kameleon* in verschillende landen genomineerd geweest voor prijzen met een verhaal dat ik zelf had bedacht.'

'Als ik comedy zou maken, dan moet niet alles per se grappig zijn'

'Ik vind mezelf nog geen goede acteur: ik geloof echt dat de rol die me erkenning gaat geven, nog moet komen. Misschien is dat iets dat ik zelf moet schrijven. Daarin vind ik ook dat ik zelf een kameleon ben: ik leer snel, ik pas me snel aan. Ik moet gewoon nog geduld hebben.'

Vertoont het verhaal van *Kameleon* gelijkenissen met je eigen jeugd?

'Het is gebaseerd op de dingen die ik ken van mijn eigen leven en dat van mijn vrienden. Er is geen enkel personage dat mij volledig beschrijft: ik kan mezelf in ieder van hen terugvinden. Het gaat over de omgang met elkaar, hun zoektocht. Het verhaal is natuurlijk verzonnen, maar overal zijn er kleine deeltjes die beschrijven wie ik ben, wie ik was, wie ik geweest zou kunnen zijn.'

'Eén ding uit de reeks heb ik wel exact meegemaakt: een gast kwam ooit aan mij en mijn vrienden vragen of we drugs hadden, maar bij niemand van ons was dat zo. Een vriend van mij heeft toen voor vijftig euro een zakje plamuursel uit zijn badkamer verkocht. Dat verhaal heb ik ook in de serie gebruikt.'

Wat zijn andere inspiratiebronnen voor je scenario's of choreografieën?

'Ik kijk zelf heel graag naar films, dus die zijn een grote inspiratiebron voor mij. In film is eigenlijk alles al verteld, alles is al gedaan. Ik probeer ook niet te hard vast te houden aan een genre: als ik comedy zou maken, dan moet niet alles per se grappig zijn. Het

wil ook niet zeggen dat het geen diepgang kan hebben.'

'Daarnaast zijn gewoon verhalen op zich belangrijk, of het feit dat we hier zitten. Als iemand hier iets grappigs zou zeggen, en ik onthoud dat nog voor een week of twee, schrijf ik dat neer. Ik observeer mensen heel graag.'

Nergens beter dan thuis

Je bent in 2023 voor het eerst in 19 jaar terug gekeerd naar Kenia. Wat heeft die reis bij je losgemaakt?

'Ik stelde mijn terugkeer naar Kenia jarenlang uit. Telkens als ik kon reizen, koos ik instinctief voor plekken waar ik nog nooit geweest was. Tot mijn oma overleed; ik had haar altijd gezegd dat ik wel zou komen, maar het was er niet van gekomen. Dat was een *wake-up call*: stel dingen niet te lang uit. Het blijft tenslotte mijn geboorteland, ik heb er nog familie, ook al herken ik niet iedereen.'

'Toen ik eindelijk terugkeerde, vroeg ik me af waarom ik dat niet veel eerder had gedaan. Het was geweldig om dat land opnieuw te ontdekken, als volwassene deze keer. Ik kon zelf mijn planning bepalen. Ik genoot er van alle taferelen en plaatsen die ik nog nooit had gezien. Ik ben van Kenia, maar voel me er nog steeds een toerist.'

Voel je je meer Belg of meer Keniaan?

'Dat zal altijd een zoektocht blijven, denk ik. Hoelang ik ook in België woon, ik zal er blijvend aan herinnerd worden dat ik niet van hier ben. Tegelijk voel ik in Kenia ook dat ik niet meer helemaal van daar ben. Ik spreek Swahili, maar mensen merken toch op: "Jij komt van ergens anders". Ik deed nochtans mijn best om niet als een toerist over te komen, maar ze zagen het aan mijn kleding, mijn energie.'

'Ik ben nu eenmaal een mix van verschil-

'Mijn rollen worden beperkter: misschien speel ik nu de vader in de plaats van de zoon. Of straks zelfs de opa'

lende dingen, dat alleen al geeft me weg. Maar ik probeer het niet negatief te bekijken. Mijn mama zei ooit: "Thuis is waar je zelf wilt dat het is." Ongeacht waar ik morgen naartoe verhuis, Londen of Barcelona, ik maak er mijn thuis van. Je speelt met de kaarten die je krijgt, en het gaat erom hoe je dat doet. Ik houd me voor niet alleen te klagen.'

Welke invloed heeft Boom op je gehad?

'Ik heb mezelf vaak de vraag gesteld: als ik in Kenia was gebleven, was ik dan nog steeds dezelfde persoon, met dezelfde dromen en *drive*? Wat blijft er van je over, als je jezelf los ziet van je omgeving?'

'Ik denk dat Boom me sowieso gevormd heeft. Toen ik er aankwam, was ik de enige zwarte persoon. Nu is er meer variatie, maar toen was het zoeken: hoe voel ik me niet alleen? Boom is behoorlijk Vlaams Belang-georiënteerd en dat was niet altijd evident.'

'Ik heb er het verschil tussen "buitenlander" zijn en daarnaast ook nog eens "zwart" zijn gevoeld. Dat heeft mijn algemene *mind-set* veranderd: als alles vanzelf loopt heb je niet de reflex om door te zetten. Gelukkig vond ik mijn draai op het pleintje: ik heb er mijn beste vrienden leren kennen en voetbal ontdekt. Het creatieve in mij is later tot bloei gekomen in Antwerpen, maar de basis, die ligt wel echt in Boom.'

Aangezien je in *Dertigers* speelt: hoe vond je het zelf om dertig jaar te worden?

'Dertig worden komt precies met een label. Zo van: oké, nu moet je volwassen zijn en je leven op orde hebben. En vroeger dacht ik ook zo. Wanneer ik aan dertig dacht, zag ik het klassieke beeld voor mij: ik heb een vrouw, kinderen, en een huis. En dan komt dat moment dichterbij en besef je: het is niet zo gegaan. En eerlijk? Ik ben daar precies ook nog niet klaar voor.'

'Want ik voel mij niet anders dan toen ik 23 of 25 was. Ik ben wat ervaringen rijker, maar op vele vlakken ben ik nog onwetend. Ik ben nog aan het zoeken naar wat goed past in mijn leven. Dus dertig worden wil echt niks zeggen. Ik struikel in die zin vooral over het beeld dat mensen misschien foutief over hebben gevormd.'

Ben je je bewust van de limieten van het lichaam?

'Zeker. Vroeger speelde ik een match of deed ik een zware training, en de dag erna stond ik gewoon terug op het veld. Nu heb ik een week nodig om te recupereren. De industrie richt haar ogen snel weer op de nieuwe generatie die nog sexy en fris is. Ik had laatst een manager die zei: "Hoe ouder je wordt, hoe minder ze naar jou kijken." Dat kwam wel even binnen. Want je voelt dat ook. Zeker als danser of acteur val je sneller buiten die gevraagde categorieën.'

'Maar tegelijk weet ik ook: er zijn andere takken. Ik choreografeer, ik schrijf, ik acteer. En dat zijn dingen die je wel lang kunt blijven doen. Oké, mijn rollen worden beperkter: misschien speel ik nu de vader in de plaats van de zoon. Of straks zelfs de opa (*lacht*), maar dat is oké. Toen ik jonger was, had ik een grotere range van mogelijkheden. Nu wordt dat iets specifiekier.'

Bucketlist

Wat zou je doen als je niet meer op het podium kon staan? Of als je niet meer zou mogen performen?

'Oef... niet meer *performen*, ook niet op de achtergrond? Dan blijf ik schrijven en mu-

ziek maken. Dat zijn mijn therapieën. Ik heb geen validatie nodig, het moet niet goed of perfect zijn. Ik doe het gewoon omdat ik er zin in heb. Soms is het voor een project, dan moet het goed zijn, maar vaak is het gewoon voor mij. Dat kan ik altijd blijven doen.'

Welk idee ben je nog aan het laten rijpen, maar is nog niet naar buiten gebracht?

'Alles waar ik nu mee bezig ben, zit nog in die rijpingsfase. Ik ben een nieuwe reeks aan het schrijven, maar een zender moet het nog willen en er moet financiering voor zijn. Het is best mogelijk dat het idee morgen een stille dood sterft als niemand geïnteresseerd is. Het is serieuzer dan *Kameleon* en laat zien dat ik andere genres aankan. Ik ga er ook zelf in spelen, wat ik nog niet heb gedaan voorheen. Dat is nu mijn grootste doel.'

Wat zou de jongere versie van jezelf denken als hij je nu zo zou zien?

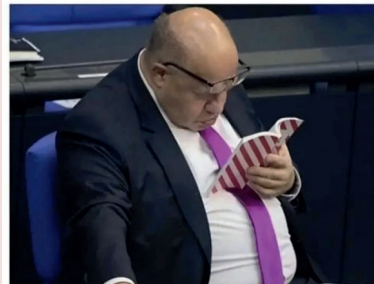
'Dan zou hij zeggen: "Is dit het?" Ik was altijd een dromer zonder limieten. De realiteit

KU LEUGEN

KU Leugen is *Veto's* satirerubriek. Humoristen, memedeskundigen en draakstekers, wees welkom!

POV: een alumnicantus

IK VOOR DAT HET
WARM WATER 50 CENT KOSTTE

IK NA DAT HET
WARM WATER 50 CENT KOST

IK VERSPIL NU EEN
LOCKERPLAATS MET EEN WATERKOKER!

Economiestudenten op weg naar de
bib (ze moeten vijf bladzijden leren)

ALUMNI DIE EEN LOKO SHIFTJE FIXEN
OM TE KUNNEN ZUIPEN OP DE BEIARDCANTUS

HOW DO YOU DO, FELLOW KIDS?

HWIHWIHWI JONNI

MIEM
DEZE POST WERD GEFACTCHECKT DOOR DE LEDEN
VAN DE FACEBOOK GROEP "EIGEN KWEEK FANS 2023": WAAR

EBU elk jaar
wanneer Israël
weer eens meedoet

I'm gonna pretend I didn't see that.

STUDENTEN

TERRASJE DOEN
IN HET ZONNETJE

DE BLOK

Het onbehagen in de dag

tekst

Simeon Duwel

Het gevreesde gevoel maakt zich meester van u, het onbehagen in de dag, en ge weet dat het een breder gevoel dan een tijdelijk is, dat het geen kwestie van nemen dan wel laten betreft -- veel meer nog, ge weet (of voelt andermaal intuïtief aan) dat dit meer dan andere dergelijke impermanenties er één is die wel eens zou duven blijven plakken, als gitzwarte teer aan het onwillende onderwerp, dat ge dan paradoxaal genoeg zelf vormt in dezen. Uw razernijen over de motregen -- en ge hoeft zelfs niet tot de dappersten te behoren om erdoor van de straten der Antwerpse binnenstad gehouden te worden, gij niet, in uw naïeve verwondering over zelfs uw schoenveters -- halen niks uit, uw lot is gekend, en de kosmische teerling dicteert dat gedurende minstens de rest van deze dag voorgenoemd onbehagen zal permeëren in het gros van uw activiteiten en denkwijzen, vermoedelijk zelfs de rest van de week, en dat belooft, want het is immers nog maar woensdag: ge zijt halverwege uw werkweek, de redding van de sleuronderbrekende weekenddagen reeds in zicht, maar ook regelmatige sleuronderbrekingen worden ten langen leste sleur, routine, teerzwarte routine. En godbetert, wie zijt gij überhaupt om u beter dan de sleur te wanen? Gij die toch ook, in het zweet uws aanschijs in de schaduw van uw geliefde staat, wier brood u zonder de minste inspanning verdient schijnt te worden, wier idylle aan u toebedeeld maar niet aan u besteed lijkt te zijn, wier zacht gemijmer toch nooit sluiting zal mogen bieden, want ze is niet in staat u dat te verschaffen? Gij die onder geen beding de bal raak slaan kan, want de schaduw verblindt u, en uw vermeende (en al dan niet ingebeelde) jaloezie siert u allerminst, want wie zijt gij om voorgenoemde feeëriek geliefde nog de uwe te noemen? Ge tortur dan maar op tegen de regen, want hoewel het hemeldek qua kleur steeds meer

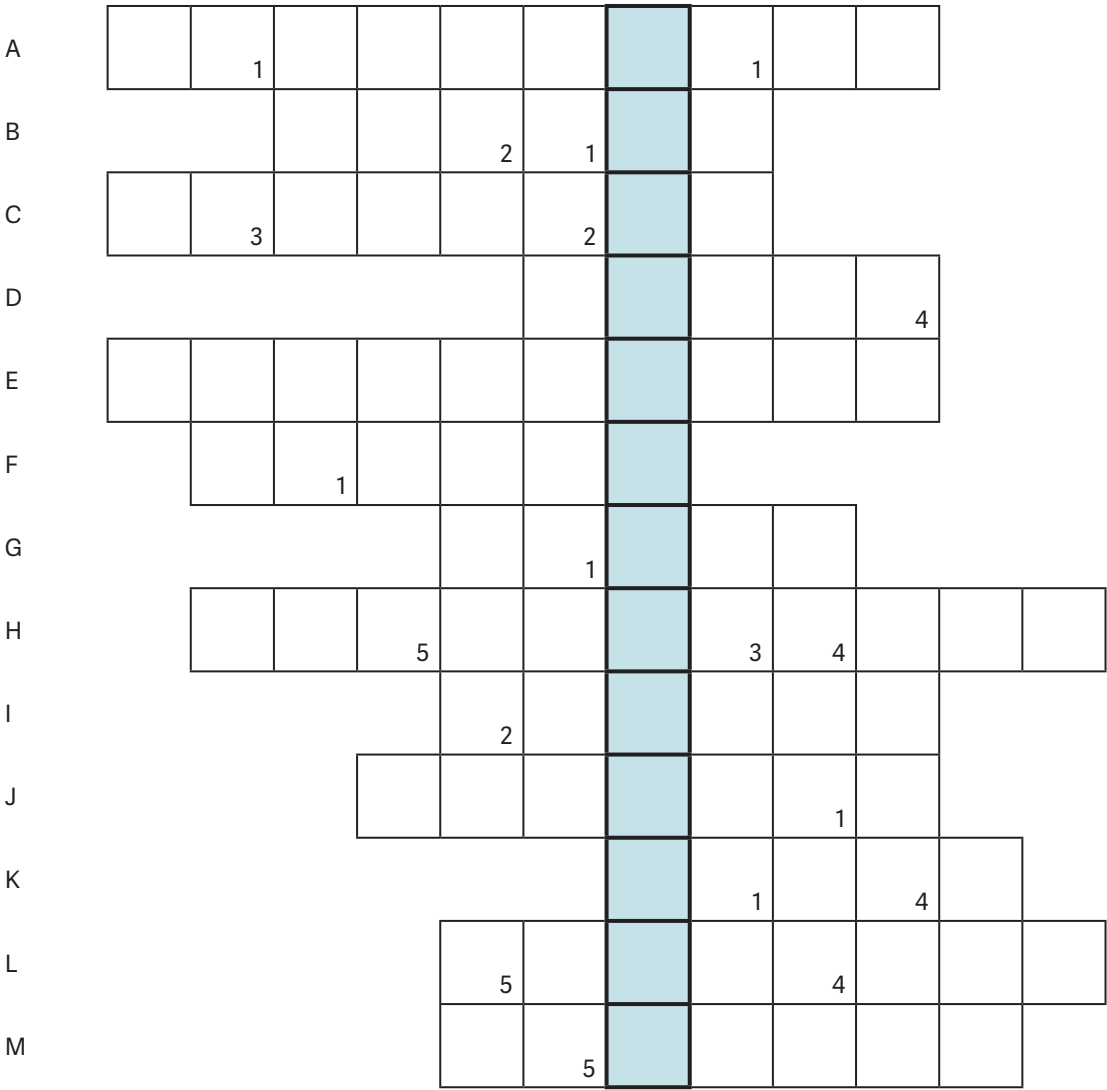
op uw geliefkoosde teer begint te gelijken, ge moet hoe ge het ook draait of keert naar het station, terug naar de haat-liefdeheimat, de roots, uw roots, en ge weet dat ge er evenmin van zult genieten als van tocht van de bibliotheek naar het station, want het kleinere weerspiegelt het grotere, zoals Trismegistos ons reeds uit de doeken deed voor gij op uw speen zoog of voor hetzelfde geld uw vader op de zijne, en optornen zult ge, want er rest u geen keuze, ge zult het gegons, gekraak, gebrom moeten trotseren, om twee hobbelige uren later op uw bestemming aan te komen, uw ouderlijk huis, nog uit een tijd waar de povere boerkes mini-atuurkotje na miniatuurkotje bijbouwden teneinde het nut van de kachel zo dun te trekken als de draad waarvan die geweven werd, nog uit een tijd waar men trouwde alvorens aan kinderen te denken. Daarin vindt ge uw pijnlijk lot weer terug, ge zijt voorbestemd voor een leven van traditiegetrouwheid, van vijfdaagse werkweken, van simpele opleidingen en simpele arbeid en breed vertakte stamboomdiagrammata, vertwijfeld flitsen enkele kernmomenten voorbij in uw geheugenfilm en ge beseft het maar al te goed: uw eigenheid is een farce, gij hebt geen onderscheidend karakter, gij raakt met moeite de onderste tak van de boom -- ge vangt evenwel geen wind, maar het pijnlijke gevoel bekruipt u dat ge zo nu en zo dan best wel eens een briesje zou willen proeven, en ge hebt enkel luwte gekend, en zo zult ge finaal uw kist in duikelen: dat is het vervolg op uw film, ge duikelt en ligt jarenlang in uw houten bakske, uw luciferdozeke van een doodskist en ge zwijgt daar, daar kunt ge niet eens uw onbehagen uiten, hoe krap het misschien wel niet is in zo'n kist, of dat ge jeuk hebt aan uw neus maar niet kunt krabben wegens de nimmer transitieve doodheidseigenschap, en ook die eigenschap is geen eigenheid, want uniciteit en sterfelijkheid gaan niet samen, integendeel zij zijn dual. Ge waagt u niet aan een grondigere analyse van het onbehagen: ge weet dat ge er verder niets mee zijt, dat de inkt en moeite die ge

eraan verspillen zou moest ge het uitschrijven tevergeefs zouden zijn, ge weet a priori: 'dit is ongrijpbaar', en ge hebt helaas gelijk, al weet ge het eigenlijk niet, want ge kent slechts zéér weinig zaken tot op de bodem, zoals bijvoorbeeld: de trein vertrekt net uit het eerste station waar ge als zittende reiziger passeert, en de exodus van volk dat optort tegen de ondertussen verergerende regen stelt u enorm teleur, gij meent uzelf zoals vaker dan terecht een intellectueel en trekt een analogie met de afstomping van de massa, de afname van luistercijfers bij de praatzenders en kijkcijfers bij het journaal, de afname van verkoopscijfers in museakaartjes en boekhandels, kortweg de afgrond, en dat aggregaat is uw motto, uw lijfspreuk, al zou ge ze zelf niet kunnen formuleren:

verneem de werkelijkheid;
verteer ze tot ze u somber maakt

en ge blijft een soort mislukking in zelfs die opzet, want ge verteert nooit genoeg, ge blijft op honger zitten, op verloren gegane potentie, ge belichaamt niets dan uw eigen onkunde. Dan zijt ge aangekomen na twee uur treinrit, de regen almaar aanhoudend, als uw gevoel, uw onbehagen in de dag, het dringt door uw kleren en huid en botten, het vijlt kleine schilfertjes van u weg tot ge er bij neervalt en de teer zijn werk gedaan heeft, de asbest, de gal, ge neemt plaats in het bus-hokje dat godzijdank beschutting biedt en ge twijfelt aan of er thuis nog wel een warme soep wezen zal om u van magere troost te voorzien, en ge weet dat dat het geval zal zijn mits ma het niet weer vergeten is, als pa niet weer ingedommeld is, en Jakob niet weer gansdaags van huis geweest is, en gierig denkt ge aan de tweede keer dat ge de pollepel neemt om uw kom te vullen. Ge overweegt uw penselen nog eens te nemen eens ge thuis zijt, uw palet nog eens van de onvermijdelijk opgestapelde stoflaag te ontdoen.

Sjarels Crypto

Opgaven

- A geheim agent van de landbouwers
- B rijke deugniet
- C geestesbehandeling voor de cirkelconstante
- D Brusselse straatjongen *in space*
- E rollende munitie voor op mindere hoogte
- F een joint op een waterscooter
- G onderkant van een veilingsreplik
- H uitmoorden van de nakomeling van zeven
- I vijver van bloed
- J eigenaar van alle dopvruchten
- K typexamen
- L finale verzegeling van een snaarinstrument
- M bevroren zetel

Oplossingen Veto 5107

- A lineair
- B muggenzifter
- C atlas
- D receptie
- E gleuven
- F spektakel
- G ijsbergsla
- H partikel
- I moederkoek
- J bioscoop
- K metafoor
- L uitdelen
- M nieuwsanker

Oplossingen Veto 5108

- A katern
- B rex
- C schimmel
- D rechterkant
- E fotograaf
- F ergoed
- G braakliggend
- H maaltijd
- I vindingrijk
- J tapdansen
- K koffiepads
- L selderij
- M teennagel
- N diplomaat
- O straal

Colofon

Simon Tibo

HOOFDREDACTEUR
V.U.

Robin Geukens

REDACTIECOÖRDINATOR

Andreas Vandingenen

EINDREDACTEUR

Elias Fret

REDACTEUR SOCIAAL

Isabela Rigolin Torres

REDACTEUR STUDENT

Jesse Bruggemans

REDACTEUR INTERNATIONAAL

Kimberly Vrancken

REDACTEUR CULTUUR

Pieterjan Douchy

REDACTEUR OPINIE

Sabine Mosman

REDACTEUR FOTOGRAFIE

Sousanna Zacharian

REDACTEUR ILLUSTRATIE
EN CARTOON

Margot Baelemans

REDACTEUR TVVETO

Davien Planckaert

REDACTEUR TVVETO

Anna Derwael

VERANTWOORDELIJKE
NAVRAAG

Daphne Van Damme

VERANTWOORDELIJKE
SOCIALS

Simeon Duwel

VERANTWOORDELIJKE
LAY-OUT

Eindredactie

Niels Libeer, Elias 'Joël' Fret, Noah Put, Ines Vandebeek, Pieterjan 'Paris' Douchy, Andreas Everaerts, Simon 'Stijn Cools' Tibo, Antonie Schoofs, Flore Doyen, Andreas Vandingenen, Ella-Sofia Sneyers, Margot Baelmans, Gilles Decabooter, Kimberly Vrancken, Isabela Rigolin Torres, Femke Beutels, Davien Planckaert, Femke Van Crombrugge, Robin Geukens, Daphne Van Damme

Vormgeving

Simeon 'Tot in het holst van de nacht schrijven' Duwel

Schrijvers

Simon Tibo, Pieterjan Douchy, Andreas Vandingenen, Cleo Croonenberghs, Manon Capelle, Amber De Gheselle, Elias Fret, Robin Geukens, Margo Meyns, Charlotte Engelen, Thomas Cauwenberghs, Antonie Schoofs, Kimberly Vrancken, Marie Luybaerts, Isabela Rigolin Torres, Jesse Bruggemans, Servaas Verhelst, Kato De Bruycker, Niels Libeer, Miro Vermeulen, Simeon Duwel, Kato Redant, Radin Agheli, Margot Baelemans, Ansofie Servaes, Luna Leenaerts, Freya Leenaerts, Flore Doyen, Kato De Bruycker, Anna 'Theology Beach picnic' Derwael, Ella-Sofia Sneyers

Fotografen

Robin Geukens, Miro Vermeulen, Zubia Khan, Jesse Bruggemans, Sousanna Zacharian, Anna Derwael, Sabine Mosman, Isabela Rigolin Torres

Illustratoren

Sousanna Zacharian, Matteo Ceccucci

TVeto

Margot Baelemans, Davien '24 urenloop' Planckaert, Kimberly Vrancken, Robin Geukens, Niels Libeer, Elias Fret, Femke Van Crombrugge, Ines Vandebeek, Gilles Decabooter, Félicitée Bimina, Isabela Rigolin Torres, Pieterjan Douchy, Ella-Sofia Sneyers, Jappe Decock, Manon Capelle, Marie Luybaerts

Cover

Sabine Mosman

Podcast

Margot Baelemans, Ines Vandebeek, Pieterjan Douchy, Elias Fret

Veto heeft de afgelopen drie weken maar liefst twee edities uitgegeven, dus zijn er twee prijzen om te verdelen. De prijsvraag van Veto 5107 werd gewonnen door **Jef Liebens**, en die van de rectoreditie door **Eva Van De Peer**. Proficiat, beiden! Veto neemt contact op.

Wil je hier volgende keer ook vermeld staan? Kom dan naar onze redactievergadering op donderdag om 20u op 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven, en beantwoord de vraag **'Hoe zou jouw kiesploeg heten?'**

KU LEUVEN

In de wiskunde heet het een verzameling.
In de biologie een rijk. In de sociologie een groep.

Bij KU Leuven is het een onschatbaar netwerk.

Als alumna of alumnus van KU Leuven ben je bepaald in goed gezelschap. Wereldwijd heb je contact met zo'n 320 000 slimme koppen, die heel wat gemeen hebben: een open geest, een onwrikbare ethiek en een nieuwsgierige blik, voortdurend gedreven door verwondering.

Maar je kunt ze ook live ontmoeten, op selecte events, boeiende reizen of een van onze vele opleidingen voor levenslang leren. Dat is prettig én nuttig. Want een netwerk is al even waardevol als een diploma.

Blijf in contact met andere alumni en je alma mater via de online community

**KU Leuven
Connect.**

KU Leuven Alumni. Gisteren heeft toekomst.